Türkiye ve Türkiye Kürdistan Sol Birliği'nin aylık yayın organı

1 Ağustos 1986
Yıl 2, Sayı 16
Fiyatı 1,- DM

SOL BİRLİK

ABD'nin topraklarımızdaki yeni nükleer depolarına hayır.

Ara seçimle ilgili Sol Birlik açıklaması

Seçimde tercihimizi demokrasi lehine kullanalım

SOL BİRLİK:

- *Temel insan hak ve özgürlüklerini savunan,*
- *İşkenceye ve zulme karşı çıkan,*
- *Tüm siyasi tutukluların kayıtsız şartsız salıverilmesini ve bir genel affı öngören,*
- *Demokrasinin ön şartını demokratik içerikli bir anayasada gören ve bu görevi önüne koyan,*
- *Düşünce ve örgütlenme özgürlüğünü isteyenve bunu açıkça savunan,*
- *Grev, toplu sözleşme ve diğer sendikal haklar başta olmak üzere tüm demokratik işçi haklarının kazanılması yolunda uğraş veren,*
- *Siyasi partiler, dernekler, toplantı ve gösteri yürüyüşleri, basın, öğrenim özgürlüğü ve yüksek öğrenim özerkliği, yargının bağımsızlığı, TRT'nin özerkliği vb. gibi konularda demokratik ilkeleri benimseyen görüşleri demokrasi kapsamında saymakta ve bu istemleri dile getiren parti ve adaylara oy verilmesi çağrısında bulunmaktadır.*

28 Eylülde yapılacak ara seçimler sadece on ildeki üç milyon seçmeni kapsamasına rağmen, yakın zamanların en önemli politik olayı niteliğini taşıyor.

Siyasal ortamın bir seçim atmosferine girdiği şu günlerde, SOL BİRLİK aşağıdaki noktaları kamuoyu önünde vurgulamayı demokratik bir görev saymaktadır.

28 Eylül ara seçimleri diktatörlük koşullarında yapılmaktadır. Geniş emekçi yığınlar ve onların demokrasi, bağımsızlık, barış ve sosyalizm mücadelesi üzerinde faşist terör

Devamı 7. sayfada

Diktatörlüğe Karşı Birlikte...

Özal hükümeti, süngü desteğiyle çoğunluk sağladığı parlamentodan ara seçimleri 28 Eylül 1986 günü yapma kararı çıkarttı. Böylece uzun süredir devam eden ara seçim ne zaman olacak tartışması, ANAP'ın kendisi için en uygun zamanda seçim tarihini ve koşullarını belirlemesiyle sona erdi.

Ara seçim daha önceki genel ve yerel seçimlerde olduğu gibi faşizmin karanlığında gerçekleşecek. Herşeyden önce bu seçimlere Sol Birlik üyesi partilerin katılması yasaklanmıştır. Yurttaşlar bu partilerin görüşlerini özgürce öğrenme hakkına sahip değildirler. Seçimlerin yapılacağı ortamda zindanlarda binlerce ilerici, yurtsever, demokrat bulunuyor. Meclis'de seçim kararının alındığı günlerde sıkıyönetim mahkemeleri çok sayıda idam kararı verdiler. Halkın büyük tepkisine rağmen işkencelerin sürdüğü ve diktatör Evren'in işkenceyi ve işkencecileri savunduğu biliniyor. Diktatörlük anayasasını korumayı amaçlayan TCK'daki değişiklik MGK'nın direktifleri doğrultusunda tamamlamak üzere. İşte ara seçimler bu koşullarda yapılacaktır.

Halkın durumdan hoşnutsuz olduğunu iyi bilen Özal hükümeti, ekonominin tüm yükünü halka çektiriyor olmanın belli bir telaşı ile seçime gidiyor. Bu nedenle elindeki çeşitli fonları, baskı ve santaj araçlarını, yerel yönetim olanaklarını sonuna kadar kullanacaktır. Ayrıca hükümet, faturayı sonradan halka çıkartmak koşuluyla demagojik nitelikte **"ucuzluk"** girişiminde bulunma, seçim sonrası gelecek IMF heyetine boyun eğecek olmanın rahatlığı içinde hareket etme olanağına da sahiptir.

Diktatörlüğün açık desteğiyle sürdürülen ve her sağduyulu insanda haklı bir tedirginlik ve öfke yaratan anti-bulgar..kampanyanın da gösterdiği gibi, şovenizm ve anti-komünizm daha da yükselecektir. Hükümet'in ülke ile, halkın ve insanlığın çıkarları ile ilgili sorunları bayağılaştıran, saptıran, halkı en yozlaşmış yöntemlerle, şovenizm ve yapay dış sorunlar yaratarak oyalama taktiği sürecektir. Şimdi diktatörlük ara seçimlerin tozu dumanı içinde ülkemize yeni nükleer silah depoları konumlandırma hazırlığı içindedir.

Bütün bunlar göz önüne alındığında, bu ara seçimlerde halkın gerçek eğilimlerinin seçim sandıklarına özgürce yansıyacağını baştan veri kabul etmek doğru olmayacaktır. Demokratik bir ortamda yapılmayacak seçimlerden demokrasi için olumlu sonuçlar çıkarabilmek için büyük çabalar harcamak gereklidir. Bu seçimlerin, ANAP hükümeti, Evren-Özal diktatörlüğünün aleyhine sonuçlanması, demokrasi isteyen güçlerin mücadelelerini güçlendirmesi için, seçim platformunu aktif bir şekilde kullanabilmek ve diktatörlük karşısında birlikte hareket edebilmek gerekiyor.

SOL BİRLİK

Pentagon'un yeni tehlikeli planı

Türkiye'deki ABD üslerine yeni nükleer depolar kurulacak

Reagan yönetimi, NATO üyesi 7 Avrupa ülkesi ve Güney Kore'ye yeni nükleer silah depoları kurulması için Amerikan Kongresi'nden ödenek ayrılmasını istedi. ABD'nin kurmayı planladığı 20 yeni nükleer depodan 5'i Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'ndaki üslerde insa edilecek. Pentagon yetkilileri, "Nükleer bombalarla bu bombaları atacak uçakların birarada bulunması gerektiğini, böylece hareket yeteneğinin daha da artacağını" belirttiler. Türkiye için düşünülen yeni nükleer başlıklarda uçaklara takılabilen cinsten olacak ve yeni nükleer bombaların yerleştirilmesi için, Ankara'da Mürted ve Çakmak üsleri, Malatya'da Erhaç üssü, Balıkesir'de Amerikan üssü ve Adana'daki Incirlik üssü ayrılacak.

Daha önceki sistemde havaalanlarından uzakta kurulan nükleer depolarda nükleer bombalar ayrı tutulurken, önerilen yeni plana göre, nükleer bombalar takviye edilmiş hangarlarda tetikte bekleyen savaş uçaklarıyla birlikte depolanacak. Quick Reaction Alert (Çabuk Mukabele Alarmı) adı verilen yeni sistemde, Amerikan ve Hava Kuvvetleri'ne bağlı savaş uçakları günün 24 saati nükleer bombalar yerleştirilmiş bir şekilde bekletilecekler ve emir alındığında 15 dakika içinde havalanabilecekler.

Devamı 7. sayfada

ABD dışındaki

Yerleştirilen nükleer başlıklar:

Ülke	Sayı	Sıralama
B.Almanya	3396	1
İngiltere	1268	2
İtalya	0549	3
Türkiye	0489	4
Guam	0428	5
Yunanistan	0164	6

Askeri tesisler:

Ülke	Sayı	Sıralama
B.Almanya	892	1
G.Kore	136	2
İngiltere	121	3
Japonya	082	4
Türkiye	066	5

Türk-İş ara seçim yapılacak 4 ilde miting kararı aldı

Daha yığınsal, daha kararlı mitinglere doğru

Türk-İş, Balıkesir, İzmir ve Eskişehir mitinglerinden sonra, şimdi de 11 ilde eylem yapmaya hazırlanıyor. Miting için seçilen illerden 4'ünde **"ara seçim"** yapılacaktır.

Bu yeni ve yaygın eylem kararları, işçi sınıfının tabandan yükselen kararlılığını ifade etmektedir. Bu mitingler, işçi sınıfının ekonomik, demokratik ve sendikal alanlardaki ivedi, güncel istemlerine yığınsal, eylemli gücünü esas alarak, bu gücünü harekete geçirerek yanıt bulacağını gösterecek bu çıplak gerçeği bir kez daha gözler önüne serecektir. Yine bu mitingler, Evren-Özal diktatörlüğünün İzmir'de ve Eskişehir'de estirdiği terörle, eylemlere katılanlara verdiği gözdağıyla, sorgulama, tutuklama ve işkencelerle amaçladığı işçi sınıfını sindirme hesabını suya düşürmede yeni ve önemli birer dayanak olacaktır.

Türk-İş mitinglerinin **ara seçim** çalışmalarının yoğunluk kazandığı bir sırada olması, ayrıca üzerinde durulması gereken yeni bir durumdur. Bir defa eylemler, yığınların politikleşmesinin hız aldığı bir zamanda gerçekleşeceklerdir. Seçim ortamı, ekonomik, demokratik ve sendikal haklar için yürütülen savaşım ile politik haklar için, demokrasi için sürdürülen savaşımı birbirine yakınlaştırmakta; bu sürecin derinleşmesini sağlayacak koşulları olgunlaştırmaktadır. Bu nedenle, Türk-İş mitingleri, seçim ortamını Evren-Özal diktatörlüğünden hoşnut olmayan güçlerin eylem birliği için iyi bir fırsat olarak değerlendirilebilir, değerlendirilmelidir.

Devamı 7. sayfada

Cunta anayasasını korumak için

Türk Ceza Kanunu değiştiriliyor

Önce Meclisi açış nutkunda cunta başı Evren işareti verdi. Arkasından ANAP Adalet Bakanı, geçen yasama yılına kadar Meclis'e sunulmuş olacağını bildirdi. Ancak yetiştiremediler. Şimdi önümüzdeki yasama yılında Meclisten geçip kanunlaşması için var güçleriyle çalışmaktalar.

Devamı 7. sayfada

Bulgaristan'a karşı iftira ve karalama kampanyası sürüyor

Faşist cunta ve onun kukla hükümeti, Bulgaristan Halk Cumhuriyeti'ne yönelik karalama ve iftira kampanyasını faşist demagoji eşliğinde tırmandırmaya devam ediyor. Bu kampanya yeni değil, Evren cuntasının, iktidarı gaspedişinden bir süre sonra başlatıldı. Bu aşağılık, iğrenç politika sistemli bir şekilde günümüze dek büyük bir hızla sürdürüldü.

Irkçılık, koyu şövenizm, savaş kışkırtıcılığı, bağnazca komünizm düşmanlığı, faşist ideolojinin önemli birer ögesidir. faşist politika, halklararası düşmanlığı körüklemeye, saldırgan bir siyaset izlemeye dayanır. Evren-Özal çetesinin yaptıkları bunlardan ibarettir. ABD emperyalizminin, uluslarararası mali kuruluşların ve bir avuç işbirlikçi büyük kodamanların çıklarları doğrultusunda hareket eden Evren-Özal diktatörlüğünün, komşu hiçbir ülkeyle iyi ilişkileri olduğu söylenemez.

Evren-Özal diktatörlüğünün Bulgaristan'a yönelik karalama ve iftira kampanyasının başında "Bulgaristan'daki Türklere baskı yapıldığı, zorla isimleri değiştirildiği, bu arada Türklerin öldürüldüğü, Bulgaristan'ın uluslararası insan hakları sözleşmesine aykırı davrandığı" iddiaları yer alıyor.

Türkiye'de en temel demokratik hak ve özgürlükleri gaspeden, uluslararası insan hakları sözleşmesinde yer alan insan haklarının zerresine bile tahammül edemeyen Evren-Özal çetesi, hiç utanmadan büyük bir sahtekarlıkla insan hak-

Devamı 7. sayfada

İnsan Hakları Derneği: "Önemli olan hakların yaşama geçirilmesidir"

Geçtiğimiz temmuz ayı ortalarında ilerici yazar, gazeteci, avukat ve bilim adamlarının girişimiyle Insan Hakları Derneği kuruldu. Derneğin kurucular heyeti, 39 kişiden oluşuyor. Kurucular arasında Barış Derneği davasından yargılanan çok sayıda kişi de yeralıyor.

12 Eylül öncesi varolan kısmi demokratik hak ve özgürlüklerin ortadan kaldırılması, DİSK, TÖB-DER, Barış Derneği gibi demokratik kuruluşların kapatılması, bu arada azgınca bir faşist terörün estirilmesi, işçi sınıfının, diğer

Devamı 7. sayfada

Rüşvetçi general Şahinkaya hesap vermelidir

Dünyanın en zengin generalleri arasında adı geçen faşist cunta üyesi T.Şahinkaya hakkında SHP Adana milletvekili C. Canver tarafından Meclis Başkanlığına soruşturma önergesi verildi. Önergede T. Şahinkaya hakkındaki yolsuzluk iddialarının araştırılması isteniyor.

Evren cuntasının silah zoruyla iktidara el koyduğu gün-

Devamı 7. sayfada

Gençlik mücadele yolundan yürüyor

Özal, ara seçim olsun mu olmasın mı tartışmaları arasında, seçmen yaşını 18'e indirmeye niyetli olduğunu söyledi. Özal, bu sözü daha önceleri de birçok kez söylemiş, ancak bu konuda tek bir girişimde bulunmadığı gibi, bu konudaki girişimleri de alaya alarak gençlere karşı ne denli samimiyetsiz olduğu da göstermişti. Üstelik Özal bu kez, **"Gençlik bizi tutuyor, 18 yaşa oy hakkı verirsek biz kârlı çıkarız"** demektedir.

Seçmen yaşının 18'e indirilmesi durumunda milyonlarca gencin oy kullanacağı biliniyor. Bu gençler neye göre oy kullanacaklar, kimi destekleyecekler? Kuşku yok ki, eğitimi paralı hale getiren, kendilerini işsizliğe mahkum eden, zindanlarda çürütenleri desteklemeyecekler. Bu gerçeği Evren-Özal diktatörlüğü de biliyor. Bu nedenle, eğitim harcı aldığı, işsizlik ve geleceksizliğe mahkum ettiği, kültürsüzlük ve yozlaşmanın içine ittiği, sürekli polis denetiminde tuttuğu bu gençlere kimsenin oy hakkı tanımaya niyeti yoktur. Zamanlamaya dikkat edildiğinde sorunun yanıtı da ortaya çıkmaktadır. Ilk kez binlerce üniversiteli gencin ek sınav eylemi gündeme geldiğinde '18 yaş' ortaya atıldı. Şimdi ise, ülkenin dört bir köşesinde üniversite ve yurtlardan **"Polissiz, parasız YÖK'süz üniversite"** isteminin boyverdiği bir zamanda bu konu gündeme getiriliyor. Ne zaman gençlerin sesi yükselse, kamuoyu ne zaman gençlerin istemlerine hak verse; Özal kamuoyunun dikkatini başka bir konuya çevirerek manevra yapmak istiyor. Polis baskısıyla, gözdağı ve tehditle boğamadığı gençliğin sesini, **"18 yaş olsun mu olmasın mı?"** tartışmalarıyla kamuoyunun dikkatini bu konuya çekerek susturmaya çalışıyor.

Oysa ki, gençler dağ gibi birikmiş sorunlarının çözümü için söz hakkı istiyorlar, katılım istiyorlar. Bunun için de 18 yaşa oy hakkı istemini savunuyorlar. Ama bu uğurda bildikleri doğru yoldan, hakları için birlik ve mücadele yolundan yürüyorlar. Geçtiğimiz öğrenim yılında üniversite ve yurtlardan yükselen sesler de bunu gösteriyor. 9 Eylül Üniversitesi Iktisadi Idari Bilimler Fakültesi öğrencilerinin iki gün üstüste, okuldan atılmaları protesto etmeleri ve ek sınav istemlerini içeren dilekçelerini topluca dekanlığa vermeleri; gençlerin hakları için mücadele yolundan yürümeyi sürdüreceklerini gösteriyor.

Nitekim, öğrenim yılının sona ermesinin ardından, Ege ve 9 Eylül Üniversitelerine bağlı 8 fakültenin öğrenci dernekleri yöneticileri, üniversite rektörlüklerine verdikleri dilekçelerde, **"1984-85 öğrenim yılında 40 bine yakın öğrenci nin atılmasının, YÖK'ün üniversite sisteminin iflasının bir göstergesi olduğunu, bu durumun her 15 dakikada bir öğrencinin atılması demek olduğunu, atılmaların sorumlusunun YÖK ve eğitim sistemi olduğunu"** belirttiler. Öğrenciler ayrıca, **"6 yıllık eğitim hakkının yaşama geçirilmesini, atılmalara son verilmesini"** istediler. Böylece gençler, birlikte savaşımlarını gevşetmeden istemlerini kamuoyunun gündeminde canlı tutabileceklerini de gösterdiler. Onlar, en doğal hakları olan okuma hakları için diktatörlüğün YÖK'üne karşı kararlı bir biçimde istemlerini yükselterek, **"Gençlik bizi tutuyor"** diyen Özal'a, diktatörlüğe, diktatörlüğün YÖK'üne en doğru yanıtı verdiler.

Ancak, diktatörlük bir yandan dikkatleri gençlik sorunlarından çekmeyeçalışırken, bir yandan da gençliğe yeni saldırılara hazırlanıyor. Gençliğin birlikte hareketini bölmeye, parçalamaya çalışıyor, tek tük kazanımlarını budamaya çalışıyor. Örneğin Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürü Ilhan Temizcan, **"Yurtlarda sınav dönemi yumuşatılan uygulamaların öğrenim yılı başında tekrar eskisi gibi olacağını, yurt kayıtlarında fişlemeye gidileceğini"** söylüyor. Bu da gösteriyor ki, gençlik bir yandan diktatörlüğün hedef şaşırtmalarına, manevralarına karşı uyanık olurken, diğer yandan kazanılmış her hakkı için yeni mücadelelere, birliğini güçlendirerek hazır olmalıdır. Gençlik birliğini ve mücadelesini yükselttikçe barış ve demokrasi güçlerinden destek görecektir.

Erol ATAÇ (TKEP)

ÖRGÜTLÜ KİTLE EYLEMİNE DOĞRU

Geçtiğimiz aylarda yaşanan DYP'nin parlamentoyla sarmaşması arkasından uzlaşmacı sağ muhalefetin yüzü bütünüyle açığa çıktı. Dün, **"demokrasi"** isteyen Demirel, **"gayri-meşru"** ilan ettiği mevcut parlamentoya kucak açtı. Böylece, demokrasi mücadelesinde bunlarla hangi düzeyde, nereye kadar ve nasıl bir ittifaka girilmelidir sorusunun yanıtı da tüm muğlaklıklardan arındı.

Öte yandan burjuva sosyal-demokrat hareket içinde de kanatlar belirginleşirken (SHP Kongresi'nde görüldüğü gibi) komünist ve diğer sol güçlerin ilk elden ittifak içine girmesi gereken sol sosyal-demokratlar daha da netleşti.

Elbette tüm bunlar giderek canlanmakta olan toplumsal muhalefetin uç veren kitlesel eylemlerinden bağımsız değildir. Çeşitli kesim ve katmanların istemlerini ve protestolarını ifade eden kitlesel eylemlerin gelişmesi, bir yandan uzlaşmacı burjuva muhalefeti iktidarla daha sıkı kaynaşmaya iterken, öte yandan da sol güçlerin uç veren bu mücadele yöntemlerini nasıl genelleyip örgütlü hale getirmeleri gerektiği konusuna da dikkat çekti.

Bugün Türkiye'de uç veren kitle eylemleri yavaş yavaş, fakat istikrarlı bir seyir izliyor. Yığınlar artık sadece istemekle kalmıyor, aynı zamanda haklarını kendi elleriyle almak için varolan olanakları kullanmak ve sonuna kadar zorlamak istiyorlar.

Filizlenen kitlesel eylemler alanında da başı çeken işçi sınıfı, tabandan yaptığı baskılarla Türk-Iş yönetimini önce kapalı salon toplantılarına, oradan da Izmir ve Eskişehir mitinglerine kadar götürdü. **"Işçiler el ele genel greve"** şiarı, her iki mitingde de genel bir eğilim olarak gözlendi. Geçtiğimiz Nisan ve Mayıs aylarında Istanbul'da, Kıdem Tazminatı Fonu yasasına karşı, Türk-Is'e bağlı sendikalar ile bağımsız Otomobil-Iş şube yöneticilerinin yaptıkları ortak çalışmayla 65 bin işçinin katılım sağladığı imza kampanyası başarıyla tamamlandı. Şimdi de Istanbul'da büyük bir açık hava mitinginin yapılması için ortak çalışmalarını sürdürüyorlar.

Aydın hareketi, **"Aydınlar Dilekçesi"** ile başlatmış olduğu eylemini boyutlandırarak sürdürüyor. Ülkemizin ilerici, demokrat, sosyalist aydınları **"Ekmek ve Hak Bildirgesi"** başlığı altında daha geniş emekçi kesimlerin katılımını sağlamayı amaçladıkları yeni bir imza kampanyası eyleminin hazırlığı içindeler.

Geçtiğimiz 8 Mart Emekçi Kadınlar gününde, kadınlar 3 bini aşkın imzalı dilekçeyle, kadınların üzerindeki her türlü baskı ve ayrımcılığa karşı eyleme geçmişlerdir.

Tutuklu yakınları dernek kurarak, tutuklu ve hükümlülere yapılan işkence ve her türlü kötü davranışlara karşı örgütlü mücadele yürütme çabasına girdiler.

Öğrenci gençlik bütün baskılara göğüs gererek dernekleşme yolunda önemli ilerlemeler kaydetti. Çeşitli protesto eylemleri düzenliyor. T.Tabipler Birliği idamlara karşı bildiriler yayınlıyor vb.

Kuşkusuz, güçlü bir sol alternatifin öncülüğünde daha örgütlü ve birleşik eylemlerin yaratılması istenen ve yapılması gereken bir şeydir. Ancak, aynı zamanda, kendiliğinden gelişen eylemlerin desteklenip bilinçli bir yönlendirmeye kavuşturulması da sol güçlerin temel politikalarından birisidir. Çünkü, kendiliğinden gelişen kitle eylemleri örgütlü ve bilinçli bir biçime kavuşturulamadığı zaman, burjuvazinin onu etkisizleştirmesi daha kolay olmaktadır.

Başta işçi sınıfı olmak üzere, çeşitli toplumsal katman ve kesimlerden yükselen bu kampanyalar ve örgütlenme eğilimi, başta Sol Birlik olmak üzere, bütün sol güçlerin önüne, bugün dağınık durumda olan bu kitle eylemlerini, merkezi, örgütlü ve daha bilinçli bir yapıya kavuşturmak için hayatın her alanında güçleri birleştirmek görevi koyuyor. Sol Birlik partilerinin tüm üye ve taraftarlarının gelişmekte olan bu kitlesel eylemler içinde daha sıkı bir birlik ve diyalog içinde olmaları, her zamankinden daha fazla önem taşıyor.

Sonuç olarak, tüm bu somut gelişmelerin toplamı; sol güçlere; kiminle kime karşı, ne için, nasıl bir birlik yapılabileceğinin açık verilerini sunması bakımından da son derece büyük önem taşıyor.

Toplu sözleşmelere müdahale sürüyor

YHK İGSAŞ GREVİNİ ENGELLEDİ

Özal hükümeti, Kamu Işveren Sendikaları ve Yüksek Hakem Kurulu eliyle toplu sözleşmelere müdahalesini sürdürüyor. Son 6 aylık dönem içinde 5 bini aşkın işçiyi ilgilendiren 89 işyerindeki toplu sözleşmeler, Kamu Işveren Sendikaları'nın ilke kararları doğrultusunda Yüksek Hakem Kurulu (YHK) tarafından sonuçlandırılmış bulunuyor. YHK tarafından işçi sendikalarından habersiz bağlanan sözleşmelerde, sosyal haklar kısıtlanıyor ve işçi ücretlerine yapılan zam oranı yüzde 25 ile sınırlandırılıyor. Son olarak, grev uygulamasına geçme kararı alınan Istanbul Gübre Sanayi (IGSAŞ) işyerinde sendikadan habersiz sözleşme imzalayan YHK, bu işyerinde greve gidilmesini engelledi.

IGSAŞ işyerinde örgütlü bulunan Pertol-Iş sendikasının, yasalardaki engelleri aşarak grev kararı almasının ar. dından, işyerinde işçiler 15 gün ücretli izine çıkarılarak grev engellenmek istenmiş, sendikanın grevde kararlılığı üzerine de, işçilere YHK'nın hazırladığı sözleşme dayatılmıştı. Greve başlanacağı gün, YHK'nın kendilerine henüz ulaşmamış bir sözleşmeyi bir gün öncesinin tarihiyle yürürlüğe koymasıyla grev engellenmiş ve daha sonra YHK nın bağladığı iki yıl süreli sözleşmeye göre, 643 işçinin ücretleri, Kamu Işveren Sendikaları kararı doğrultusunda, birinci yıl yüzde 27, ikinci yıl yüzde 23 oranında artırılmıştır.

1986 yılı başında, Kamu Işveren Sendikaları ve Türkiye Işveren Sendikaları Konfederasyonu'nun biraraya gelerek, sosyal hakları tümüyle ortadan kaldırma ve toplu sözleşme görüşmelerini uyuşmazlıkla sonuçlandırma kararı aldıkları biliniyor. Yine, Yüksek Hakem Kurulu Başkanı Erdoğan Çubukçu'nun itiraf ettiği gibi, YHK'nın toplu sözleşmelerle müdahaleleri üç gerekçeye dayandırılıyor. Buna göre YHK, grev yasağı olan işkollarındaki toplusözleşmeleri, grev oylaması reddedilen işyerlerindeki toplusözleşmeleri ve taraflar arasındaki uyuşmazlığa gidilen işyerlerindeki toplu sözleşmeleri özel hakem olarak imzalıyor. Böylece, grev endişesi olmayan işveren toplu sözleşme masasında kolaylıkla uyuşmazlığa gitmekte ve uyuşmazlık sonunda gidilen YHK'nın işverenden yana kararı "toplu sözleşme" sayılmaktadır.

Diktatörlüğün 1982 Anayasası ve bu çerçevede çıkartılan 2821 ve 2822 sayılı Sendikalar, Toplu Sözleşme, Grev ve Lokavt Yasaları sendikal hak ve özgürlükleri tümüyle ortadan kaldırdı. Sendikalar özgür bir ortamda toplu sözleşme yapamaz oldular. Işçilerin en temel hakkı olan grev hakkının önüne aşılması güç engeller getirdiler. Yürürlükteki sendikal yasaklar sürekli gericileştirilmekte ve pratikte en işçi düşmanı dozda uygulanmaktadır. IGSAŞ grevinin engellenmesi bunun son örneği olmuştur. Diktatörlüğün amacı, sendikaları güçsüzleştirmek, bir mücadele örgütü olmaktan çıkarmak, işçileri sendikasızlaşmaya özendirmek ve bölmeye çalışmaktadır. Bu amaçla, en başta işyerlerinde aktif ve canlı bir faaliyet ortamı yokedilmiştir. Kamu kuruluşlarında bu süreç, işçi-memur ayrımı, sözleşmeli personel, işçi nakilleri gibi uygulamalarla besleniyor. Yeni ücret düzeni uygulaması girişimleri ise, işçilere, onların birliğine yeni bir saldırı olarak planlanıyor. IGSAŞ'da YHK sözleşmesi işte bu koşullarda dayatılmıştır.

Görülen odur ki, hükümetin IMF buyruğuyla yeni devalüasyonlara hazırlandığı, kemer sıkma paketlerinin gündemde olduğu koşullarda işçi ve sendika düşmanı saldırılar dinmeyecek aksine artacaktır. Şimdi, işçi düşmanı saldırılara karşı küçükte olsa her kazanımı korumak, sendikalara sahip çıkmak ve güçlendirmek, sendikal birliği gözbebeği gibi savunmak gereklidir. Bu çabalar Türk-Iş'in genel grev kararı, ortak grev fonu oluşturma girişimi, kamu kesiminde bir işyerinde uyuşmazlık durumunda tümünde sözleşme imzalamama gibi kararların yaşama geçmesi için mücadeleyi yükseltmeyle birleşmelidir. Işçiler bu yöndeki istemlerini Izmir ve Eskişehir mitinglerinde yüksek sesle belirtmişlerdir.

Işçilerin artan hareketliliği yeni grev ve mitinglerle gelişebilir. Bu süreçte "hak verilmez alınır", "genel grev hakkımız, söke söke alırız" belgileri tüm işçilerin sahip çıkacağı ana belgilerdir. Gaspedilen hakların geri alınması, sendikal hak ve özgürlüklerin güvenceye bağlanması bu mücadele ile olanaklıdır.

Haydar Saltık'a karşı toplanan 7074 imza parlamentoya verildi

Katil Saltık İsviçre'den defol

1986'nın başından beri sürdürülen, içinde SOL BIRLIK'in de bulunduğu 6 örgütün (Av.Dev.Genç-Denge Komal-Devrimci Işçi-KIB-GBK-Kurtuluş) Isviçreli örgüt ve kuruluşlarla başlattığı, H. Saltık'ın Bern'e büyükelçi olmasını protesto eden imza kampanyasında toplanan 7074 imza 23 Haziran 1986 Pazartesi günü saat: 10.30'da 3 kişilik bir heyet tarafından parlamentoya sunuldu. Daha sonra çeşitli basın mensuplarının katılımıyla Bern'de bir basın toplantısı düzenlendi.

"H.Saltık'ın akreditine karşı komite" adına basına açıklama yapan Anjuska Weil, konunun önemini belirterek tüm Isviçreli örgüt ve kişilerin konuya duyarlı olmalarını istedi. Toplantıda hazır bulunan Türkiye ve T.Kürdistanı örgüt temsilcilerine kendilerini bu konuda bilgilendirdikleri için teşekkürlerini sundu. Daha sonra komite adına söz alan gazeteci Jörg Mayer (Baseler Zeitung Redaktörü), Dr. Willy Egloff (Isviçre Hukukçular Birliği Başkanı), Paul Steiner (Sosyaldemokrat Partili Parlamenter) konuşmalarında çeşitli yönleriyle H. Saltık'ın kişiliği, geçmişte ve şimdi yaptığı görevler hakkında, basın özgürlüğü, insan hakları ve uluslararası hukuk kuralları açısından, Türkiye'deki idam ve işkenceler açısından konunun önemine değindiler. Basın mensuplarının sorularına cevap veren konuşmacılar H. Saltık'ın Bern'e büyükelçi olmasının Isviçre'nin geleneksel demokrasisi açısından ve ayrıca geleceği açısından ve yine Isviçre'de yaşıyan ve çalışan Türkiyeliler açısından kuşku ve kaygı verici bir durum olduğunu önemle vurguladılar.

SP'li parlamenter parlamentoya verilen 7074 imzanın yeterli sayılmadığı halde parlamentoda bu işin peşini bırakmayacaklarını sözlerine ekledi. Tüm konuşmacılar H. Saltık'ın Bern'e büyükelçi olmasını şiddetle kınayarak protesto ettiler ve ilgilerinden dolayı basına teşekkür ettiler.

Aynı gün Isviçre televizyonu parlamentoya imza verilişini görüntüleyerek geniş yer verdi. Ertesi günü de tüm Isviçre basını gazetelerde olaya geniş yer verdi.

Sadece Jaguar mı?

ANAP İKTİDARI: RÜŞVETİN İKTİDARI

Ülkemizde hemen her alanda rüşvetsiz işin yürümediği eskiden beri bilinir. Geçmişte de çeşitli rüşvet ve yolsuzluk olayları basına yansırdı. Rüşvet alıp verenlerden birkaç kişi cezalandırılır, devlet memuruysa görevinden alınırdı. Ama bilinirdi ki açığa çıkan bu olaylar gerçeğin küçük bir parçasıdır ve rüşvet alıp-vermek de yine sürüp giderdi.

ANAP iktidarı altında birbiri peşisıra ortaya çıkan rüşvet skandalları bu anlamda yeni değildir. Yeni olan kamuoyuna yansıyan rüşvet olaylarının fazlalığı ve buradan hareketle de rüşvet ve yolsuzluğun toplumsal yaşamın her alanını sarmış olduğudur. Bunun baş sorumlusu Evren cuntasıdır, diktatörlüktür. Benzeri bütün rejimlerde olduğu gibi 12 Eylülcü generallerin sultası altında rüşvet ve yolsuzluk kurumlaştırıldı, yaygınlaştırıldı.

Ülkemizde devlet dairelerinde, gümrüklerde, karakollarda rüşvetin iş yaptırmak için geçerli bir yöntem olduğu eskiden beri bilinir. Buralarda bir rüşvet kademesi kurulur. Küçük memurdan başlar ve genel müdüre kadar uzanır. Genellikle de rüşveti bizzat organize edenler yüksek kademeli devlet memurlarıdır. ANAP iktidarı altında bu olgu biraz değişti: Eskiden geri planda duran ve kolay kolay ortaya çıkmayan yüksek kademe görevlileri artık dolaysız olarak rüşvetin, yolsuzluğun içine girdiler. Aslında bunda şaşılacak birşey de yoktur: Tekellere, holdinglere tanınan sınırsız vergi iadesi hakkı, hayali ihracata açıkça göz yumulması, milyarlık krediler, batık şirketlerin devlet tarafından satın alınması, vb. ile ülkenin kaynakları ve emekçi halkın yarattığı değerler talan edilirken ANAP'lı yöneticiler de ceplerini doldurmayı ihmal etmiyorlar. Bunu da faşizmin zorbalığına güvenerek şimdiye kadar görülmedik biçimde açık ve pervasızca yapıyorlar.

Yolsuzluk, rüşvet, haksız kazanç sağlama mekanizmasının başında Özal ve ailesi oturuyor. Özal'ın kardeşlerinden Korkut Özal'ın 1980 sonrasında süper milyoner haline gelişi hiçbir ticaret kuralıyla açıklanamıyor.

Rüşvet zincirinin bir ucu da Özal'lardan ve hükümet üyelerinden başlayıp ANAP'lı belediyelere uzanıyor. Eminönü Belediyesi'nin ANAP'lı başkanı yolsuzluklarını açıkladı diye adam tutup gazeteci dövdürecek kadar pervasız. Başka belediyelerde de rüşvet karşılığı çıkar sağlama, yolsuzluk, görevini kötüye kullanma iddiaları var. Son olarak ortaya çıkan Jaguar olayı ise rüşvet mekanizmasının nasıl işlediğini gösteren çarpıcı bir örnek: Basına da yansıyan olayın kısa özeti şöyle:

Jaguar'ın Türkiye temsilcisi Zeki Küçükberber'in Tarabya sırtlarında kaçak olarak yapılmış bir tamir atölyesi vardır. Bu kişi aynı zamanda Türk mafyası ile de ilişki içindedir. Atölyenin yıkım kararı vardır ve Küçükberber bunu önlemek için Turgut Özal'ın kızı Zeynep'e 52 milyonluk bir Jaguar hediye eder. Bu arada yıkım evrakı da kaymakamlıktan Sarıyer Belediyesi'ne giderken kaybolur. Ne var ki basının olayın üzerine eğilmesi sonucu olay açığa çıkar. Zeynep Jaguar'ı alamaz ve tamirhane de yıkılır. Eğer basına yansıtılmayabilseydi hiç kuşku yok ki tamirhane yerinde kalacak, Zeynep de Jaguar'ı alacaktı. Başbakan ailesinden ithalatçıya oradan da mafyaya uzanan bir çıkar zinciridir bu...

ANAP iktidarı bir **"soygun çetesidir"** diyebilmek için daha ne eksik?

KİT'lerde çalışan 100 bin işçi sokağa atılmak isteniyor

Türkiye'deki devlet sektörünü emperyalist merkezlerin görüş ve çıkarları doğrultusunda tasfiye için hazırlanan plan, Amerikan Morgan Guaranty şirketi tarafından ardarda yapılan toplantılarla kamuoyuna tanıtılmaya çalışılıyor. Amerikan şirketinin bu toplantılara sunduğu raporlar, en kârlı ve stratejik önemdeki KİT'lerin (Kamu İktisadi Teşebbüsleri) satışa sunulduğunu ve ülkenin ekonomisinin sanayi ve tarımda Güney Amerika modeli bağımlı bir raya daha fazla oturtulmasının hedeflendiğini açığa vuruyor. Bilindiği gibi geçtiğimiz yıllarda bazı KİT'lerin ticari ve mali açıdan en önemli sektörleri devralmak için plan hazırlanmıştı... Bilindiği gibi geçenlerde bir listeyi içeren **"KİT'leri tasfiye"** planı, tüm bu alanlarda Türkiye'yi dışa daha kalın halatlarla bağlamayı amaçlıyor ve geniş çevrelerce tepki topluyordu. Nitekim, geçtiğimiz günlerde Sabancı ve diğer TÜSİAD yetkilileri de, bu nedenle yaptıkları basın toplantısında; basını ve kamuoyunu KİT'lerin özelleştirilmesi planına destek olmaya çağırmışlardı.

KİT'leri özelleştirme işini üstlenen Amerikan şirketi yetkilileri bu toplantılarda yaptıkları açıklamalarda, özelleştirmenin kimi sosyal sonuçlarına da değinmek zorunda kaldılar. Morgan Guaranty yetkilisi T.Eccles yaptığı açıklamada, **"Bürokrasi gelişmeyi engelliyor. Bu nedenle özelleştirmeye gidiliyor. KİT'lerde işgücü fazlası yüzbin işçi var. Bunların atılması sosyal sorun yaratabilir, ancak büyütülmemesi gerekir. Hükümet erken emeklilik vb. önlemlerle sorunu çözebilir. Zaten Türkiye'de 3,1 milyon işsiz var."** dedi. Böylece KİT'ler Şili, Malezya, Filipinler, Tayland, Singapur gibi ülkeler örnek gösterilerek emperyalist tekellere ve işbirlikçi holdinglere sunulurken, 12 Eylül'den bu yana diktatörlüğün işçi ve emekçilere yönelik saldırılarına bir yenisi ekleniyor, yüz bin işçi aileleri ile birlikte açlık ve sefalete itiliyor.

Halbuki ülkemizde hiç bir zaman bu kadar çok işsiz olmadı. İşsiz sayısı çığ gibi büyüyor. Her ay onbinlerce insan işsizler ordusuna katılıyor. 12 Eylül rejimince yürütülen 24 Ocak ekonomi politikasının doğrudan sonuçlarından biri de yaygın işsizliktir. Kapasite de düşüşü bile gidereme yen ve yatırımları fiilen yasaklayan bu ekonomik politikanın kaçınılmaz sonucu olarak güç duruma düşen, iflas eden işletmelerin işçileri 6 yıldır işsizler ordusuna katıldılar. Para babaları ise hâlâ, enflasyonla yüksek kâr elde etme olanaklarından memnun oldukları için, ticarette, kapkaç yöntemleriyle, dış alım, dış satım dalevereleriyle kasalarını doldurabildikleri için, önlerinde silahlanma projeleri gibi yeni tatlı kâr kaynakları belirdiği için işten çıkarmaları sürdürüyorlar. 6 yıl boyunca istihdamın artırılması yönünde ne yeni bir adım atılmış, ne de devlet işletmelerinin kapasite kullanımı artırılmıştır.

Yatırımlarda 6 yıldır süren azalma, İMF buyruklarıyla ve KİT'ler için **"kurtarıcı"** olarak gösterilen özel sektörün yatırımlarının olağanüstü azalmasıyla bağlıdır. Üstelik tekeller 1980 öncesine göre ulusal gelirden daha çok pay almaktadırlar. Kaynaklar sürekli işbirlikçi tekellere aktı, ama tekeller bunu yatırıma dönüştürmediler. Yeni işyerleri açılmadı, varolan işletmelerden onbinlerce işçi çıkarıldı, işsiz sayısı arttı. İşte bu koşullarda Özal hükümeti, KİT'leri yabancı sermayenin, işbirlikçi tekellerin hizmetine devrederek yeni işçi çıkarmalarına hazırlanmaktadır. 12 Eylül'den bu yana KİT'lerde çalışan işçilere, işçi memur ayrımı, sözleşmeli personel, nakil adı altında sürgün gibi uygulamalarla yürütülen saldırılar, şimdi de açıktan işten atmalarla sürdürülüyor. Oluşan tepkileri önleme amacıyla **"işçileri KİT'lere ortak edeceğiz"** deniliyor.

Durum açıktır. Ülke ekonomisinin en kritik sektörlerinin emperyalist sermayeye, işbirlikçi tekellere devredilmesine, yüz bin işçinin aileleriyle birlikte açlığa mahkum edilmesine karşı çıkılmalıdır. KİT'lerde çalışan yüz binlerce işçi, sendikalar, işçi haklarından yana olan, ülke ekonomisinin emperyalist sermayeye teslimine karşı çıkan herkes bu girişime karşı çıkmalı, sesini yükseltmelidir.

A.REŞİT (TKSP)

ÖZAL SAVAŞ KIŞKIRTICILIĞI YAPIYOR

Temmuz ayında Özal'ın Kuzey Kıbrıs'a yaptığı **"resmi"** gezi, adanın bölünmesi yönünde yeni bir adım oldu. Evren-Özal rejimi, Birleşmiş Milletler kararlarına saygılı davranıp adadan askerlerini çekeceğine, olup bittilerle, kaba güçle sonuç almaya çalışıyor.

Türk birliklerinin denetimindeki Kuzey Kıbrıs'ta kurulan uydu devleti Türkiye'den başka tanıyan yoktur. BM örgütü ve tüm ülkeler Kıbrıs'ın meşru cumhuriyetini ve hükümetini tanıyorlar. Böyleyken, adanın Kuzey kesiminde oluşturulan uydu devlete yapılan resmi ziyaret, Kıbrıs'ın egemenlik haklarının, toprak bütünlüğünün bir kez daha kabaca çiğnenmesi olmuştur.

Özal bu gezi sırasında tehditkar, kışkırtıcı bir dil kullandı, saldırgan tutumunu daha da ileri götürdü. Böylece, Kıbrıs sorununu ve Yunanistan'la Türkiye arasında varolan öteki sorunların çözümü için, sözde barışçı bir tutumdan yana olduğu, karşı tarafa zeytin dalı uzattığı biçimindeki kendi iddialarını da bizzat çürüttü, faşist rejimin iki yüzlülüğünü ortaya koydu.

Bu gezi sırasında Özal'ın Rum halkından, Rum basınından ve yönetiminden söz ederken kullandığı çirkin sözler, küfürler ise, bizzat Türk basınında bir hayli eleştiri konusu oldu. Bu tür bir üslubun, Özal'ın işgal ettiği makamın (Özal bu makamı gerçekten de cuntanın desteği ile, süngülerin gölgesinde **işgal** etmiştir) ciddiyeti ile bağdaşmayan düzeysiz sözler olduğu belirtildi. Ne var ki meselenin özüne inilmedi, Özal'ın saldırgan tutumu burjuva basınında eleştiri konusu yapılmadı. Tersine, Mümtaz Soysal gibi, başından beri bu saldırgan ve şoven politikanın şakşakçılığını yapanlar Özal'a da bu yolda destek vermekten geri kalmadılar. SHP dahil, tüm partiler bu **"milli davada"** Özal'ın arkasında yer aldılar. Böylece şovenizmi, Rum düşmanlığını kışkırtmak için Özal da arkasında yeteri kadar destek buldu.

Oysa bu yayılmacı, şoven, saldırgan politika Türk halkının da çıkarına değildir. Rum halkının, Türk halkının, Kürt halkının ve bölgedeki tüm öteki halkların çıkarına olan, bağımsız, egemen, demokratik bir Kıbrıs'tır. Böyle bir Kıbrıs'ta Rum ve Türkler yanyana, kardeşçe, barış içinde yaşayabilir. Kıbrıs'ta barış ortamını yok edenler, her iki halkı birbirine düşürenler emperyalistlerdir. Türkiye ve Yunanistan'daki militarist, şoven, gerici güçler emperyalizmin bu politikasına hizmet ettiler.

Türkiye'de ne Ecevit, ne Demirel, ne Özal, ne de öteki burjuva liderleri ve kesimleri halktan yana olan bu politikayı savunmuyor. Onlar Türk halkını Rum halkına karşı kışkırtıyor ve adayı bölüp ilhak etmek istiyorlar. Bu da tümüyle emperyalistlere yarıyor. Kıbrıs'ta emperyalist üslerin devamına olanak sağlıyor. Kıbrıs'ı da saldırgan NATO paktının denetimine sokuyor.

Bu politika ile Türk ve Kürt emekçileri aldatılıyor. Onları sömüren, onlara zulmeden gerçek düşman gizleniyor. Onlara hayali düşmanlar gösteriliyor. Rum emekçilerine karşı düşmanlık, kin ve savaş duyguları kitleler arasında yayılıyor.

Oysa Kıbrıs'ın ve Yunanistan'ın Rum emekçileri bizim kardeşlerimizdir. Çıkarlarımız elele, omuz omuza emperyalizme, sömürüye, gericiliğe karşı savaşmayı gerektiriyor. Düşmanlarımız ise açıktır: Emperyalistler, onların yerli işbirlikçileri. Türkiye'de Kürdistan'da emekçileri soyup soğan çevirenler, zindana atanlar, işkence edenler; aydınların, demokrasi güçlerinin diline ve ayağına zincir vuranlar; Kürt halkının dilini bile yasaklayanlar onlardır.

Özal Kıbrıs'taki Türklere özgürlük ve iyi bir gelecek mi vad ediyor? Hayır. O, savaş ve düşmanlık tezgahlıyor. Bunun yanısıra Kuzey Kıbrıs'ı tekellere peşkeş çekmeye hazırlanıyor. **"Serbest bölge"** adı altında, emperyalistlerin ve Türk tekellerinin yağma ve talanına hazırlıyor. Türkiye ve Kürdistan'ı halklarımızı kasıp kavuran açlık, yoksulluk, işsizlik Kıbrıs'a da ihraç edilmek isteniyor.

Kıbrıs'taki Türklerin uyanık kesimleri, bilinçli emekçiler bu plana karşı çıkıyorlar. Bu şoven, saldırgan, yayılmacı politikaya karşı çıkmak her Kürt ve Türk emekçisinin, ilericisinin, yurtseverinin görevidir.

Kendisi gizli, amacı açık toplantı

Geçtiğimiz günlerde Özal ve bazı bakanların da katıldığı gizli bir toplantı için 22 emperyalist şirketin temsilcileri Türkiye'ye geldiler. Aralarında Amerikan, İngiliz, Federal Alman ve öteki emperyalist ülkelerden silah, elektronik, tütün tekellerinin de bulunduğu 22 şirket temsilcisinin katıldığı toplantıya, Şili'de faşist Pinochet'yi iktidara getirmekle ünlü Amerikan ITT şirketi yöneticisi, John W. Guilfoyle başkanlık etti. Özal, toplantıda yaptığı konuşmada, "Gemileri yaktık, geri dönüş yok" diyerek; diktatörlüğün, ülke ekonomisini çöküşe götüren IMF buyruklu ekonomi politikasının emperyalist tekellere açtığı geniş sömürü olanaklarına işaret etti. Toplantı sonrasında açıklama yapan şirket yöneticileri ise, çıkarlarının gerektirdiği ölçüde yatırım yapacaklarını belirterek, "Şimdi kızı gördük, beğendik. Bu kızla evlenecek miyiz, alıp dansa mı yoksa bara mı götüreceğiz? Buna, araştırdıktan sonra karar vereceğiz." dediler.

İşçi ve emekçilerin ekonomik, sosyal haklarının onlarca yıl geriye götürüldüğü, sendikal ve demokratik haklarının diktatörlük yasalarıyla yasaklar altına alındığı koşullarda ülkemizi "ucuz işgücü cenneti" ilan eden Özal, sürekli uluslararası alanda itibarımızın arttığını, yabancı şirketlerin, bankaların Türkiye'nin kapısında kuyruğa girdiğini söylüyor. Özal'ın gelmeleriyle iftihar ettiği emperyalist tekel temsilcileri ise, "bakalım ne vurgun vururuz" diye araştırdıktan sonra, Türkiye'yi "Görücüye çıkmış kıza" benzetiyorlar. İşte diktatörlük yönetimindeki Türkiye bu duruma düşmüştür.

Yarısı hayali olan ihracat için 1 trilyona yakın para, teşvik adı altında devlet kasasından işbirlikçilere akarken, özel sektörde ortalama ücret asgari ücretin altında seyrediyor. 450 bin memur asgari ücretin altında maaş alıyor. Her türlü kredi kolaylığı kaldırılan köylüler, düşük taban fiyatı, el değmeyecek gübre ve tarım aletleri fiyatlarıyla karşı karşıyadır. Şimdi de yabancı tekelleri tarıma sokma, köylünün başına patron dikme hazırlıkları yapılıyor. Bu koşullarda Özal'ın suratına "Para yok" diye bağıran yurttaşları diktatörlüğün polisi yaka paça alıp götürüyor. Bir yandan "Türkiye'de demokrasi vardır" deniyor, öte yandan Türk Ceza Kanunu daha geri ci bir şekilde yeniden düzenlenmek isteniyor. Hapisanelerde zulüm, poliste işkence ayyuka çıkıyor. Faşist devletin polisi, mahkemeleri özgürlük isteyen aydınlara uğraşıyor. Kürt halkına yönelik insanlık dışı zulüm sürüyor.

İşte bu koşullarda, faşist Pinochet'yi iktidara getiren ITT'ler, Reagan'ın başkan seçilmesini sağlayan Bechtel'ler Türkiye'de at oynatıyor, istedikleri gibi konuşuyorlar. Evrenlerin, Özalların yönetimindeki Türkiye'nin durumu budur. Türkiye'yi bu durumdan kurtarmanın yolu, Evren-Özal diktatörlüğünü yıkmaktan geçiyor.

Silahlı Kuvvetleri Güçlendirme Vakıfları ne olacak?

Son zamanlarda devletin ve ordunun üst kademelerinde bir çekişmedir gidiyor. Nejdet Öztorun, Halil Sözer gibi kuvvet komutanları, Hava Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı, Kara Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı ve Deniz Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı gibi askeri amaçlı kuruluşların elindeki servetin yeni kurulan Savunma Sanayi Fonuna devredilmesini istiyor. Tahsin Şahinkaya, Nurettin Ersin, Nejat Tümer gibi eski MGK, şimdiki Cumhurbaşkanlığı Konseyi üyeleri ise buna karşı çıkıyorlar.

Her iki taraf da kendi görüşlerini savunurken ülke güvenliğini ya da halklarımızın barış içinde yaşamasını düşünmüyor. Silahlı kuvvetler vakıflarını Savunma Sanayi Fonuna aktarılıp aktarılmaması üzerinde dönen çekişme, bu vakıflarda kişisel çıkarı olanlarla, Savunma Sanayi Fonu yoluyla Türkiye'de yaşayan hemen hemen herkesi daha esaslı bir şekilde sömürmek isteyenlerin çekişmesidir.

Gerçekte, kara, hava, deniz kuvvetlerini güçlendirme vakıfları, bir yandan kapitalistlerin orduyla iyice içli dışlı olmalarına, diğer yandan da yüksek rütbeli subayların kapitalistleştirilmesini, ülkenin çıkarları yerine kendi keselerini ve silah tekellerini düşünmelerine yolaçtı. Bunu Özal'ın Savunma Bakanı Zeki Yavuztürk, geçtiğimiz yıl sözkonusu vakıfların tek bir yerde toplanmasını önerirken itiraf etti. Bu vakıfların mevzuat ve emekli subayların yerli ve yabancı şirketlerle ticari ilişkilere girmelerine yolaçtığını söyledi.

Amerikancı paşalar, tekelcilerle işbirliği yaparak Türkiye'yi Amerikan savaş makinesinin daha bağımlı bir parçası durumuna getirmeyi amaçlamaktadırlar. Bu nedenle, Amerika'nın elinde istediği gibi yoğurduğu, kendi maceralarına koştuğu bir ordu ve silah montajı yapan bir sanayi örgütlenmek istenmektedir. Bu nedenle güçlendirme vakıfları ve savunma fonu lağvedilmeli, savunmayla ilgili her türlü kuruluştan emperyalistler ve işbirlikçileri uzaklaştırılmalıdır.

Ali TERZİOĞLU (TİP)

ARA SEÇİM

Durumu dolaylı ifadede uygun deyimler bulmada, gereğinde icat etmede oldum olası ustayızdır, belki Abdülhamit sansüründen, belki çok daha öncelerinden beri. Hem de inceden inceye göz kırpıp dudak büken soydan. Ne de olsa Nasrettin Hoca'nın torunlarıyız. Ara rejim deyimi de bunlardan biri. Söylenen ne söylediğini bilmektedir; dinleyen ne dendiğini anlamaktadır; tabii savcılar da, diğer yetkililer de... Ancak, yalnızca ara rejim dendi diye de soruşturma, kovuşturma açılacak değildir ya. Böylece, legal alanda hergün söyleyip yazmak durumunda olanlarla dinleyicileri ve okuyucuları için giderek gelişip zenginleşen bir sözlük çıkar ortaya; herkes de rahatça kullanır.

Ancak bu durumdan yalnızca söyleyip yazanların yararlandığı sanılmamalı. İki tarafı keskin kılıca benzer bu. Adı açıkça konmamış, konamamış durumlar bütün çıplaklığıyla ortaya serilemediği için gözlerden daha kolayca kaçırılabilir, hatta farkına varmadan kendiliğinden bile kaçabilir kimi zaman. Onun için de, arada sırada o sözlükteki bütün sözcük ve deyimleri gerçekleriyle yer değiştirecek biçimde kafalarda tercüme etmek ve durumu asıl sözcükleriyle bir kez daha algılayıp kavramak gerekir.

Bunları niçin mi anımsadık? Şimdi ara rejim altında bir ara seçim yapılacak da ondan. Seçim dedikoduları, olası adaylar ve alınabilecek sonuçlar üzerine tahmin ve yorumlar şimdiden gazete sütunlarını doldurmakta. Seçim heyecanı şimdiden herkesi sarmış görünüyor. Üstelik **"bir defaya mahsus"** olsa da, yasanın seçime katılabilmek için aradığı koşulları yerine getirmiş olsun olmasın, partiler seçime katılabilecek.

İşte tam bu sırada, öncelikle seçimin hangi ortamda yapılacak olduğunu bir kez daha tüm boyutlarıyla anımsamak, anımsamakla kalmayıp her fırsatta anımsatmak gerek. Neresinden başlayalım ki... Yasaklar manzumesi bir anayasa, onun eksiğini tamamlayan diğer yasalar, yasaların eksiğini tamamlayan sıkıyönetim, olağanüstü hal; onların da eksiğini tamamlamak üzere açık devlet terörü; baskı, şiddet uygulamaları; sürüp giden davalar, ardı arkası kesilmeyen idam, müebbed, sürgün kararları... Gözaltılar, dayaklar, işkenceler... Ve bu ortamda seçim.

Bu ortamın demokrasi ile ilgisi ne kadarsa, yapılacak seçimin de gerçek bir seçimle, seçme ve seçilme ile ancak o kadar ilgisi olacaktır.

Ancak durumun böyle olması pasif bir seyirci, izleyici olmayı gerektirmiyor elbet. Tam tersine, tüm güçlerin seferber edilme zamanı. Unutulmasın ki, hükümetin, cunta ile haşır neşir ANAP iktidarının nihayet seçime karar verişi bile başlıbaşına bir başarısıdır muhalefetin. Kim mi bu muhalefet? Bir avuç tekelci ve etrafındaki rüşvetçi, suistimalci, hababamcı... İktidar takımının dışında kalan tüm halktır; işçi sınıfımızdır, her baskıyı göğüsleyip miting meydanını cunta ve hükümete karşı vurucu silah gibi kullanan işçi sınıfımızdır, her fırsatta **"artık yeter"** diyen emekçi yığınlardır, aydınlardır, demokratlardır, yurtseverlerdir muhalefet. Bugün ANAP dışında seçime katılan partilerde ancak küçük bir bölümünün temsil edildiği, bütün bu muhalefettir ANAP'ı seçime zorlayan. Ve bu muhalefettir seçimi ANAP'a ve cuntaya karşı bir referanduma dönüştürecek olan.

Bu satırların yazıldığı sırada henüz partilerimiz seçim taktiklerini etraflıca saptayıp açıklamış değiller. Partilerimizin birliği, Sol Birlik de öyle. Bundan dolayı biz de seçim günü ve sonrası çalışmalarına ilişkin etraflı bir değerlendirme ve yoruma gidecek değiliz onlardan önce. Ancak eski bir atasözünün belirttiği üzere akıl için yol birdir. Ve kuşku yok, önceki karar ve deneylerin gösterdiği ve aklın bir kez daha emrettiği üzere, seçim gününe kadar geçecek süre, yapılacak gösteriler, mitinglerde olsun, toplantılarda, ikili, üçlü söyleşilerde olsun, taşınacak döviz, haykırılacak sloganlarda olsun... seçim sırasının yaratacağı bütün olanaklar, içinde yaşadığımız ortamın gerçek durumunun sergilenmesi ve bunu aşacak demokratik taleplerimiz etrafında en geniş kitlesel birlik ve desteğin sağlanmasında değerlendirilecektir. Ve gene kuşku yok, bu değerlendirmedeki başarı -sandık sonuçları bir yana-, referandumda da başarımız olacaktır.

Görev bizleri bekliyor.

1600 kişiye bir doktor, 1000 kişiye bir polis düşüyor

"Polise güveniyor musunuz?" Geçen yılın Temmuz ayında polisin görev ve yetkilerinde değişiklik yapan yasa mecliste büyük gürültülerle görüşülürken SIAR tarafından yurt çapında yapılan araştırmada sokaktaki sade insana bu soru yöneltiliyordu. Araştırma sonucu polise **"sınırsız güven"** duyanların oranı yalnızca yüzde 6 idi.

Emniyet Genel Müdürü Saffet Arıkan Bedük, bugünün Türkiye'sinde **"polis devleti"** kavramının şimdiye dek hiç olmadığı kadar çok kullanılır olmasından yakınıyor, polise haksızlık edildiğini söylüyordu. Mahalle kahvelerinden, üniversite kantinlerine, Avrupa Parlamentosu toplantılarına kadar konuşulan polis devleti kavramı yalnızca bir sohbet konusu muydu? Gerçekten iftira mıydı polis için söylenenler?

Bir kadını yaraladığı iddiasıyla gözaltına alınan ve nezarette kendini zincirle astığı söylenen 15 yaşındaki Halil Çelik; onunla aynı gün gözaltına alınan ve bu intihar olayından bir kaç gün sonra karakolun 50 metre ilerisinde küçük bir derede kafası suyun içersinde, vücudu dışarıda ölü bulunan Necati Eski; adres soran polislerin dövdükleri üç çocuk babası bakkal Mustafa Ipek; bir polis memuru tarafından kaçırılırken arabadan düşüp ölen konsomatris Binnaz Altınışık; polis memurunun kimlik sorma bahanesiyle eve götürüp ırzına geçtiği 15 yaşındaki genç kız; biri emniyet amiri, 4 emniyet mensubu tarafından 1 milyon 800 bin lirası alınarak gözaltına alınan ve 6 ay 7 gün hapis yattıktan sonra beraat eden Kilisli işadamı Tahir Hörgüç; hakkında siyasi ihbar olduğu söylenerek yurttan alınıp içkili bir lokale götüren polis memuru tarafından tecavüz edilmek istenen Dicle Üniversitesi öğrencilerinden Reyhan Gündoğdu; **"beni nasıl sollarsın"** diyen polisin attığı dayaktan sonra beyin sarsıntısı geçiren şoför Kamil Durmaz... nedense intihar etmek için karakolları seçenler, sabuna basıp kayıp düşüp ölenler, üniversite kapılarında dövülenler, bankta yan yana oturdukları için geceyi nezarethanede geçiren sevgililer, iki kilo patates çaldıkları için saçları 3 numaraya vurulan kız çocukları, karakolda kolu, bacağı kırılana dek dayaktan geçirilen işportacılar... İşte polisin **"vatandaşın ırz ve namusunu, can ve mal güvenliğini"** sağlayayım derken, **"bölücü ve yıkıcı örgüt"** mensuplarına karşı amansız mücadele ederken işlediği suçlara yalnızca bir tutam örnek.

Bu akla hayale sığmaz şeyler gerçekten oldu mu? Yaşayan görüyor. Karakola düşen her kişi bunların gerçek olduğunu, polisin neler yapabileceğini bilir. Her 1600 kişiye bir doktor, her 1000 kişiye bir polis düşen Türkiye'de vatandaş doktordan çok polisle haşır neşir olma olanağına sahiptir. Polisin gaddarlığının örneklerini basit bir rüşvet alma ya da ufak bir tokattan işkence odalarında can vermeye kadar uzatabiliriz.

Özal'ın da söylediği gibi polisin görev ve yetkilerinin sınırlarını genişleten yasa ile önemli bir yenilik getirilmiyordu. Yalnızca polisin 12 Eylül sonrası fiilen kullandığı yetkilerinin yasallaşması idi söz konusu olan. Yasa Meclis'ten geçtikten sonra kürsüden yaptığı konuşmada Özal, **"sıkıyönetimin kaldırılması durumunda ortaya çıkacak otorite boşluğunu doldurmak lazımdır. Bunun için bu kanuna ihtiyaç vardır. Zor koşullarda görev yapan polise gerekli yetkilerin verilmesi lazım, bizim polisimiz iyidir"** diyordu.

Gerçekten de polisin durumu iyileştirildi. 60 bin polis çeşitli eğitimlerden geçirildi. Üst düzeydekiler diğer ülkelere, nedense illaki de ABD'deki polislerin çalışma usülleri öğretilmek üzere gönderildi. Polise nezaket dersleri verildi. Araç ve gereçler modernleştirildi, polis artık bilgisayarla çalışır oldu. Bombaların imhasında robotlar kullanılmaya başlandı. Motorize ekiplerin sayısı artırıldı. Mikro-film, video cihazları hizmete sokuldu. O kadar ki artık polis 4 dakikada güvenlik soruşturması yapabiliyordu.

Kamuoyunun tüylerini diken diken eden açıklamalarda bulunan işkenceci polis memuru Sedat Caner mesleği gereği karısının kardeşine bile işkence yapmıştı. Caner 8 sayfalık ifadesinde üst düzeydekiler tarafından işkence olaylarına itildiğini söylüyordu, anlattıklarıyla işkencenin öyle iddia edildiği gibi tek tük olaylar olmadığını ve yukardan aşağıya oluşan bir işkenceciler piramidini gözler önüne seriyordu.

Caner'in anlattıklarından sonra ilk suçlanan **"kötü"** polisler oldu. Evren Trabzonda yaptığı konuşmada hemen hemen tüm yetkililerin yaptığı bu gafın üzerini örtmeye çalışıyor, **"yönetime kim gelirse gelsin, huzur ve sukûnu bunlarla sağlayacak, bundan dolayı polisimizi karalamayınız, lekeleyemeyiz"** sözleriyle bir yandan gönül alıyor, öte yandan işin teknik yönü ile uğraşanlara her zaman ihtiyaç duyulduğunu, rejimin işkenceci polisler olmaksızın yapamayacağını anlatmaya çalışıyordu.

Özal hükümeti polis yasasındaki değişikliği tam da **"demokrasiye geçiyoruz, bakın sıkıyönetimi de yavaş yavaş kaldırıyoruz"** derken yaptı ve polisin zorbalığını yasallaştırdı. Bugün **"polis devleti"**nde olup bitenler bu zorbalığın, çürümüşlüğün en acı örnekleridir. Özal hükümetinin bu rejimi kalıcılaştırma, ayakta tutma çabalarına karşı çıkmak, onun saldırganlığını geriye püskürtmek, elleri bağlamak için verilecek mücadele halkımızın çektiği acıların kaynağını kurutacaktır.

DEV-YOL yöneticileri hücrelerden çıkarılmalıdır

Mamak Askeri Cezaevinde tutulan Dev-Yol yöneticileri Oğuzhan Müftüoğlu, Ali Başpınar, M.Ali Yılmaz, Ali Alfatlı, Seyit Kocakuşak, Nasuh Mitap ve Cahit Akçam yaklaşık 6 yıldır hücrelerde tutuluyorlar. 6 yıldır, 2 metre eni 2 metre boyu olan, önü demir parmaklıklarla çevrili, gün ışığının girmediği hücrelerde tutulan Dev-Yol yöneticilerine yönelik insanlık dışı uygulamaları, tahliye olan ve bu hücrelerde bizzat yaşayan tutuklular basına açıkladılar. İnsan kişiliğini yoketmeyi, kendine güvenini ve saygısını kırmayı amaçlayan insan çökertme politikasından, 4 metrekarelik hücre yaşamından örnekler verdiler.

"Konuşmak, gülmek, izinsiz tuvalete gitmek yasak, uyumak nizami yani esas duruşta, eller yanlara yapışık, topuklar bitişik, sırtüstü, yan dönmek, uyurken yüzünü kapamak yasak: Dayak; bu öyle bir şey ki, hücre demirinden elini uzatıyorsun, çat çat vuruyorlar: 1, 2, 3... 40, sonra sol elini. Dayaktan sonra esas duruşa geçip, "sağol komutanım" demek zorunda tutuklu. Dayak için her zaman gerekçe hazır: "Sağol komutanım" diye yeterince bağırmadın, askerle göz göze geldin. Gözler tavanla duvarın bitiştiği noktada olacak."

Cezaevlerindeki işkence ve insanlık dışı uygulamalardan yalnız bir bölümünü ifade eden bu açıklamalar üzerine, Adalet Bakanı Nejat Eldem, "yalan, kesinlikle yalan. Bunlar disiplin cezasıdır, 15 günü aşmaz. Eğer kanuni süre dışında tutulurlarsa hesabını vermeye hazırız." diyor. Ardından da ekliyor: "Ama Mamak askeri cezaevidir, böyle bir uygulama var mı bilmem." Dev-Yol davası avukatlarından İbrahim Sezan da yaptığı açıklamada "Müvekkilleriyle ilgili hukuka aykırılık konusunda çeşitli kereler dilekçe verdiğini, ancak bu dilekçelerin, 'Bunlar hücre değil, tecrit' şeklinde cevaplandığını" söylüyor. Dev-Yol davasında yargılanan 7 kişinin yakınları ve akrabaları ise durumdan endişe duyduklarını belirtiyorlar.

Bir yandan 6 yıldır hücrelerde tutulan, çürütülmek, yokedilmek istenen devrimci gençler, diğer yandan "Gerekirse hesap veririz" diyen, diktatörlüğün adalet bakanı. Evet, Adalet Bakanı hesap vermelidir. Yalnızca Adalet Bakanı değil, Diyarbakır'da, Metris'de, Kabakoz'da, Alemdağ'da, Selimiye'de, Sağmalcılar'da, Adana'da, Samsun'da, Amasya'da ve diğerlerinde baskı ve işkencelerin, insanlık dışı uygulamaların, asker-sivil bütün sorumluları hesap vermelidir. Nejat Eldem, Özal hükümeti, en başta Evren ve Genelkurmay başkanlığı, Mamak Askeri Cezaevi yöneticileri, Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı hesap vermelidir.

Şimdi, Mamak Askeri Cezaevi hücrelerinde insanlık dışı uygulamalarla çürütülmek istenen Dev-Yol yöneticileriyle dayanışmayı yükseltmek gerekiyor. Hücreler derhal boşaltılmalı, Dev-Yol davasından yargılanan, 6 yıldır hücrelerde tutulan Dev-Yol yöneticileri hücrelerden çıkarılmalıdır. Demokrasiden yana tüm kuruluş ve kişilerin bu dayanışmaya destek vermesi demokratlık görevidir.

Asker ve sivil tüm 12 Eylülcülerden hesap sorulmalı tüm politik tutukluları içeren eksiksiz ve koşulsuz genel af çıkarılmalıdır.

Cunta mahkemeleri ceza yağdırmaya doymuyor

Erzurum Sıkıyönetim Mahkemesi'nde görülmekte olan **"Ağrı Davası"** 26 Haziran 1986 tarihinde sonuçlandı. 120 kişinin TKSP üyesi veya sempatizanı olarak yargılandığı dava sonucunda beklenildiği gibi cunta mahkemesi ilerici ve devrimci insanlarımıza ağır cezalar biçti. Buna göre Halil Aksoy 20 yıl, Nurettin Basut 20 yıl (10 yıl bu davadan, 10 yıl ise Türk ordusunun Irak Kürdistanı'na saldırmasını protesto etmesi ve emperyalizmin artan tehditlerine karşı çıktığından dolayı), Ismet Yeğen 19 yıl (10 yıl bu davadan, 9 yıl ise daha önceleri mahkeme devam ederken ki tutumundan ötürü), Muhsin Nurçin 16 yıl, M. Yaşar Taşdemir 13 yıl, A.Çelebi, Salih Altındağ, A. Ekrem Kutlay, M.Zeki Birben 10'ar yıl; Nizamettin Kaya, Atilla Işık, Kasım Aydemir, Nuri Kızıldağ, Abdülkerim Er, Yusuf Beyazıt, Cemal Aras, Yavuz Polat, Hasan Korkunç 5'er yıl ağır hapis cezasına çarptırıldılar.

Ağrı davası, cuntanın işbaşına gelmesinden hemen sonra Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'nın her tarafında olduğu gibi bu yörede de ilerici ve devrimci güçlere karşı girişilen baskı ve terörün bir parçası olarak açıldı. Bu nedenle yüzlerce kişi gözaltına alındı ve bunlara ağır işkenceler yapıldı. Bilindiği gibi işkence sonucu TKSP üyesi Metin Aksoy yaşamını yitirmişti.

Diğer taraftan elbetteki faşist cuntanın Ağrı ve çevresinde estirdiği terör nedensiz değildi. O, Türkiye ve T.Kürdistanı'nın genelinde olduğu gibi Ağrı yöresinde de 1980 öncesi meydana gelen gelişmelerden duyduğu korku ve endişe nedeniyle, bu yola başvurdu. Çünkü kitleleri uyutmak için yıllarca sürdürülen propaganda ve baskılara rağmen 1980 öncesinde bu bölgede de hızlı bir bilinçlenme süreci yaşandı ve devrimci hareket önemli gelişme gösterdi. O dönemde ne arttırılan devlet terörü, ne de sivil faşist çetelere işletilen ve ondan fazla yurtseverin katledilmesiyle sonuçlanan saldırı ve provokasyonlar bu gelişmenin önünü alabilmişti. Böyle olunca da yönetimi ele geçirdikten sonra kitlelere kudurganca saldırması gerekiyordu cuntanın ve öyle de yaptı.

Kısacası Ağrı Davası'nın bu şekilde sonuçlanması, onca işkence ve zulmün ardından devrimci kişilere ağır cezalar verilmesi, demokrasi ve insan haklarına yönelik saldırının bir parçasıdır. Bu sonuçla Kürt halkı ve onun ulusal-demokratik güçleri üzerindeki insanlık dışı baskılara yeni bir halka daha eklenmiş oluyor. Ama elbette halklarımız ve onların bağrından çıkan devrimci-demokratik güçler omuz omuza mücadele ile bu faşist rejimi alaşağı edecek ve suçlulardan gerekli hesabı soracaklardır.

İsveçli parlamenterlerden demokrasi güçlerine destek

İsveç'te Sol Komünist, Sosyal Demokrat ve Merkez Partisi'ne mensup, 15 parlamenter, Turgut Özal'a bir mektup göndererek 12 Eylül sonrası Türk vatandaşlığından çıkartılmış ve çeşitli Avrupa ülkelerinde "politik" göçmen olarak yaşamak zorunda bırakılmış kişilere Türkiye' ye dönme koşullarının sağlanmasını istediler.

Yine aynı parlamenterler, Türkiye'de işkencelerin sürdüğünü, askeri mahkemelerin ölüm cezaları vermeye devam ettiklerini, genel affın çıkarılmadığını belirterek, Avrupa Konseyi ve İnsan Hakları Sözleşmesi'ni imzalamış olan Türkiye'nin belirli yükümlülüklerinin olduğunu da belirtiyorlar açıklamalarında. Parlamenterlerin talepleri şunlar:

– Ölüm cezası kaldırılmalı ve şimdiye kadar verilenler durdurulmalı,

– Sıkıyönetim ve olağanüstü hal uygulaması kaldırılmalı,

– Barış Derneği, DİSK, Türk Tabibler Birliği ve diğer tüm politik davalar durdurulmalı,

– İşkence ve aşağılayıcı uygulamalara son verilmeli,

– Anayasa, seçim ve siyasi partiler yasası demokratikleştirilmeli, 141 ve 142. maddeler kaldırılmalı,

– Örgütlenme ve toplantı özgürlüğü Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne uygun biçimde değiştirilmeli,

– Vatandaşlık hakları ellerinden alınan politik göçmenlerin hakları geri verilmelidir.

Ote yandan SHP milletvekillerinden Cüneyt Canver ile Fikri Sağlar da Federal Almanya'ya yaptıkları geziden sonra düzenledikleri basın toplantısında, vatandaşlıktan çıkarılma cezası verilmiş kişilere yeni ve koşulsuz bir hak tanınmasını istediler. Bilindiği gibi 12 Eylül 1980' den beri 11 bin kişinin Türk vatandaşlığı ile ilişkileri kesildi. Bunlardan 6 binden fazlasını oluşturan ilerici, demokrat, yurtsever kesime cunta tarafından "yurda dön" çağrısı yapılmış, daha sonra ise TC vatandaşlığından çıkartılarak tüm mal varlıklarına el konmuştu.

Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'ndan çok yüksek miktarda bir politik göçmen 12 Eylül 1980'den itibaren yurt dışına yaşamak zorunda bırakıldı. Bunların ülkeye dönmeleri hiç şüphesiz büyük bir öneme sahiptir. Bu konu Türkiye ve Türkiye Kürdistanı SOL BİRLİK'in Demokratik Güçbirliği Platformu'nda ivedi istemler içinde yer almakta ve şöyle denmektedir: "Yurt dışına çıkmak zorunda bırakılan ve yurttaşlıktan çıkarılan politik göçmenlere yurttaşlık hakları geri vermek ve serbestçe ülkeye dönemlerini sağlamak".

Bugün bu istem, salt yurttaşlıktan çıkartılmış veya yurt dışına çıkmak zorunda bırakılmış insanlarımızın bir sorunu değil. Ülkemize gerçek bir demokrasinin getirilmesinin adımlarından biridir. Bu anlamda demokrasi isteyen tüm güçlere bu talebi sürekli olarak canlı tutmak, verilen mücadeleye destek olmak düşüyor.

Avrupa Konseyi "Mini Oturum" toplantısında

Diktatörlük aklanmaya çalışıldı

Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi'nin "Mini Oturum" toplantısı temmuz ayı başlarında İstanbul'da yapıldı. Diktatörlük tarafından 200 milyon lira harcanan toplantıya, 21 Batı Avrupa ülkesinden çok sayıda parlamenter katıldı. Toplantının gündeminde "çevre kirliliği", "Bulgaristan'daki Türkler" gibi Batılılarca "hassas" görülen konular bulunurken. Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'nda ayaklar altına alınan insan hakları işkenceler vd. konular gereği gibi gündeme bile gelmedi.

Toplantı sonrasında Batı Avrupa'nın gerici-tutucu çevreleri, Türkiye'de herşeyin normal bir seyir izlediğinden dem vururken, sosyal demokrat çevreler de herşeye rağmen "bir iyiye gidişten" sözeder oldular.

Generallerin iktidara el koydukları 12 Eylül 1980'den beri Batı Avrupa'nın gerici-emperyalist çevreleri, Türkiye'nin gündeme geldiği uluslararası toplantılarda rejimi destekler bir tavır içine girmekten kaçınmadılar. Rejime arka çıkmaya çalıştılar. İstanbul'da yapılan "Mini Oturum" toplantısı da, yine bu çevrelerin kararı sonucu yapıldı. Böylesi bir toplantının diktatörlüğün hüküm sürdüğü bir ülke de yapılmış olması bile bu çevrelerin "demokrat"lığını ortaya seriyor.

Evren-Özal diktatörlüğü göstermelik bazı adımlar atarak "demokrasiye geçildiği" yaygarısını koparmaya çalıştılar. Bu konuda Batı Avrupa'nın sol görünümlü sosyal demokrat partileri de dahil olmak üzere tüm emperyalist güçler, diktatörlüğe gerekli desteği vermekten geri durmadılar.

Faşist rejimin politikasında bir değişikliğin olmadığı, Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'nda demokrasinin "d"sinden bahsedilemeyeceği gün gibi ortada. Durum böyleyken Batı Avrupalı sahte demokratlar ise 6 Kasım "seçimleri"ni; infaz yasasını; DİSK yöneticileriyle, Barış Derneği davasında yargılananların serbest bırakılmalarını; sıkıyönetimin Kürdistan'ın 5 ili dışında kalkmış olmasını "demokrasiye geçişin" sözde kanıtları olarak sunmaya çalıştılar. Ve tüm bunları da böylesine bir toplantının Türkiye'de yapılmasının gerekçeleri olarak öne sürdüler.

Şüphesiz tüm bu tavırların kökeninde emperyalizmin ekonomik ve siyasi çıkarları yatmaktadır. Emperyalist güçler -en başta da ABD emperyalizmi- diktatörlüğün 6 yıldan beri izlediği ekonomik politikadan oldukça memnunlar. Diğer yandan emperyalistler için NATO üyesi olan Türkiye stratejik bakımdan büyük bir öneme sahiptir. Tüm bunlar biraraya gelince, "demokrasi havarisi" geçinen bu sahte demokratlar için "insan hakları", "demokrasi" birer sözcükten öteye anlam taşımıyor...

"Mini Oturum" toplantısı için İstanbul'a gelen sosyalist grup "Türkiye'de demokrasi ve insan hakları bugünü" konulu bir seminer düzenledi. Seminere DİSK'ten Genel Başkan Abdullah Baştürk ve bazı yöneticileri, SHP Genel Başkanı İnönü ve MKYK üyesi A. G. Gürkan, SHP milletvekili Cüneyt Canver, Barış Derneği Başkanı Mahmut Dikerdem, Reha Isvan, Aziz Nesin de katıldılar. Tutuklu ailelerinin oluşturduğu "Tutuklu ve Hükümlü Aileleri Yardımlaşma Derneği" üyesi olanlar toplantıya alınmazken, sadece bu derneğin başkanı alındı.

Toplantıda A.Baştürk, Reha İsvan, A. Nesin, Türkiye'de işkencelerin hala sürdürüldüğünü, barışı savunmanın suç sayıldığını, sendikal hak ve özgürlüklerin olmadığını dile getirdiler. Konuşmacıların bir bölümü 82 Anayasası'na göre bu toplantıda yaptıkları konuşmalardan dolayı haklarında dava açılabileceğini de dile getirdiler. Türk burjuva basını özellikle rejime yönelik eleştirilere hemen hemen hiç yer vermezken, rejimi destekleyen açıklamaları, Türkiye'nin demokrasiye geçtiğini söyleyen parlamenterlerin sözlerini büyük puntolarla verdi.

Daha sonraki günlerde ise SPD Avrupa Konseyi Çalışma Grubu Başkanı Volker Neumann Bonn'da yaptığı açıklamada Türkiye'de işkencelerin hala devam ettiğini, insan hakları konusunda kötü muamelenin sürdüğünü belirtti.

Yeşiller milletvekili, Avrupa Parlamentosu üyesi Ulrich Fischer ise, Federal Almanya'ya döndükten sonra yaptığı basın açıklamasında avukat ve tutuklu yakınlarıyla yaptığı görüşmeler ve İstanbul'daki basın toplantısında Kürt sorununa geniş bir şekilde değindiğini, Kürt halkının kendi kaderini tayin hakkının gerçek bir demokrasinin önemli bir koşulu olduğunu ve rejime karşı eleştirilerini belirtmesine rağmen, Türk basının tek kelime bile söylediklerinden bahsetmediğini belirtiyor. Fischer açıklamasında, "Mini Toplantı"nın bitimine yakın Metris'teki hücrelerin basıldığını, tutuklulara tek tip elbise giymeleri için baskıların yapıldığını; hapishanelerdeki tutuklulara ve hükümlülere, azınlıklara -özellikle Kürdistan halkına karşı- sürdürülen terörün giderek arttığını belirtiyor ve açıklamasını "işte böylesine bir 'demokrasi' hüküm sürüyor Türkiye'de" diye bitiriyor.

Daha sonraki günlerde ise, toplantıya katılan sosyalist grup milletvekilleri bir açıklama yaparak, Türkiye'de demokrasi konusundaki gelişmeleri yakından izleyeceklerini belirttiler.

Şüphesiz gelinen noktada ilerici, demokrat, devrimci güçler açısından uluslararası planda diktatörlüğü sıkıştırmak daha da zorlaşmıştır. Ama tüm zorluklara rağmen, yapılacak şeyler de vardır. Türkiye'yi hala bir demokratik ülke olarak görmeyen, insan haklarının ayaklar altına alındığını, işkecenlerin ilk günkü gibi sürdürüldüğünü, idam ve ölüm cezalarının ardı ardına verildiğini, Kürt halkı üzerindeki ulusal baskı ve devlet terörünün devam ettiğini gören ve bunlara karşı çıkan çevreler de vardır. Başta Türkiye ve Türkiye Kürdistanı Sol Birlik olmak üzere, tüm devrimci, demokrat, yurtsever güçlere Evren-Özal diktatörlüğünün gerçek yüzünü sergilemek, ülkemize bir an evvel demokrasinin gelmesi yönündeki mücadeleyi yükseltmek düşüyor.

Barış ve halklararası dostluk için

Bugün diktatörlük Türkiye'si bu durumuyla komşu hiçbir ülkeye, hiçbir halka güven vermiyor. Türkiye'deki faşistler, bu durumu yığınlardan gizlemek için ülke çapında **"Türk'ün Türk'ten başka dostu yoktur"** yalanını yaymaya çalışıyorlar. Evren-Özal diktatörlüğü yangına körükle gidiyor, Türkiye'nin komşularıyla ilişkilerinin gerginleşmesi için ne yapılması gerekirse, onu yapıyor. Bütün bunlar ise, dünyayı olası bir savaş alanı, Türkiye gibi ülkeleri de bu savaşın silah depoları, muhabere alanları, ileri karakolları olarak gören ABD emperyalizmine yarıyor.

6. Filo'ya bağlı savaş gemileri, ardarda Karadeniz'e çıkmaya başladılar. 10 Martta Karadeniz'e geçenler, 13 Martta Sovyet karasularını ihlal ederek, İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana dünyanın en istikrarlı, en güvenlikli denizinde gerginlik yarattılar. Sovyet sınırındaki NATO manevralarının, Amerikan üslerinin sayısındaki artış tehlikeli boyutlar alıyor. Evren-Özal diktatörlüğü, Sovyetler Birliği'nin getirdiği tüm barış önerilerine karşı olumsuz tutum alıyor. Antisovyetizm tırmandırılıyor. Topraklarımıza nükleer, kimyasal silahlar yerleştirilmesi gündeme geliyor. **"Amerika'nın Sesi", "Özgürlük Radyosu"** gibi yıkıcı radyo istasyonlarının antenleri için inşaatlar sürüyor.

Evren-Özal diktatörlüğü, **"Türklerin çıkarını korumak"** adı altında Türk-Bulgar ilişkilerini gerginleştirmek için de yoğun çaba gösteriyor. ABD emperyalizminin, NATO başlarının dünya çapındaki Bulgaristan aleyhine kampanyası ile eşgiden bu çabalar, Balkanlarda gerginlik yaratıyor. Herkes biliyor ki, eğer Evren-Özal diktatörlüğünün niyeti, **"Türklerin çıkarlarını korumak"** olsaydı, önce Türkiye Cumhuriyeti pasaportu taşıyan yurt dışındaki işçilerimizin çıkarlarını korurdu. Daha geçenlerde Federal Almanya parlamentosunda CDU milletvekili Bernhard Friedman, Evren-Özal yönetiminin 40 adet Tornado savaş uçağı ve Trakya'daki bir tümenin Leopard-1 tanklarıyla techiz edilmesi karşılığında Türkiyeli İşçileri Batı Avrupa ülkelerindeki serbest dolaşım hakkından vazgeçmeye hazır olduğunu söyledi.

Bütün bunlar, ABD'nin ve NATO'nun Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'nı sosyalist ülkelere karşı bir savaşta saldırı-geçit üssü olarak kullanma planlarıyla tam bir uyum içindedir. Ülkemizin Yunanistan ile ilişkilerinin gerginleşmesi ve Kıbrıs sorununun çözümsüz kalması da aynı amaca hizmet ediyor. Çünkü Türkiye-Yunanistan ve Kıbrıs'daki üsler, yalnız sosyalist ülkelere karşı değil, bölgemizdeki tüm ülkelere ve halklara karşı emperyalist saldırılar için de önemlidir. Onun için de Türkiye ile Yunanistan arasındaki gerginlikler tırmandırılmalıdır, ki ABD ve NATO başları, Ege'ye ve Boğazlar'a doğrudan müdahale olanağına kavuşabilsinler. Kıbrıs sorunu çözümsüz kalmalıdır ki, ABD ve NATO başları Kıbrıs'ın batmayan bir uçak gemisi olmaktan çıkmasını önleyebilsinler. Önleyebilsinler ki, Amerikan Çevik Kuvvetleri'nin bölgeye aktarılması işlemlerinde Türkiye-Yunanistan-Kıbrıs üçgenini kullanabilsinler.

Bu üçgen, aynı zamanda ABD'nin Yakındoğu'ya, özellikle de komşumuz Suriye'ye yönelik saldırı planları için de gereklidir. Bir süreden beri ABD ve NATO komutanları, özellikle Türkiye-Suriye ilişkilerini gerginleştirmek için yoğun çaba harcıyorlar. Bölgede Kürt halkına karşı ABD'nin Latin Amerika'da çeşitli halklara, ulusal kurtuluş hareketlerine ve Kızılderililere karşı uyguladığı pasifikasyon, yıldırma, ezme, sürgün yöntemleri uygulanıyor. Aynı anda yeni üsler açılıyor. Türkiye Kürdistanı, olası bir savaş için askeri harekat alanı olarak hazırlanıyor. Bu arada, sınırlarımızda, İran-Irak savaşı tüm şiddetiyle sürüyor.

Sol Birlik, bu duruma son verilmesi, komşularımızla ilişkilerin daha da gerginleştirilmesinin önlenmesi gerektiği görüşündedir. Bizim **"Demokratik Güçbirliği Platformu"**muzda bu konuda koyduğumuz ve tüm muhalefet güçlerine ortak savaşım için önerdiğimiz istemler şunlardır: **"Emperyalizme bağımlı dış politikaya son vermek, dünya barışını, yumuşama ve silahsızlanma sürecini güçlendiren bağımsız bir dış politika izlemek; komşularımızla, ülkelerin toprak bütünlüğüne, egemenliklerine saygı ve içişlerine karışmama prensipleri temelinde saldırmazlık anlaşmaları imzalamak; komşularımızla ve tüm diğer ülkelerle karşılıklı yarar ve eşitlik temelinde çokyönlü ilişkiler kurmak."**

Bizce, barışa ve halklararası dostluğa giden yol, buradan geçmektedir. O nedenle, öteki demokrasi güçlerinin saflarında bizimle aynı kaygıları paylaşan, ülkemizin Amerikan çıkarları için savaşlara sürüklenmesini istemeyenlerin seslerini daha da yükseltmesi, olumlu bir gelişmedir. Sol Birlik, bu yoldaki tüm çıkışları destekliyor. Sol Birlik, barışa ve halklararası dostluğa giden bu yolda kendisi en önde mücadele ediyor.

İşkenceler sürüyor

12 Eylül 1980'den sonra yaygın ve sistemli olarak uygulanan bir devlet politikası haline gelen işkenceler sürüyor. Hükümetin yaptığı tüm karşı açıklamalar ve de Evren-Özal yönetiminin Avrupa'daki bazı dostlarının **"Türkiye'de 1984'den beri işkence yapılmıyor"** açıklamaları bu gerçeği değiştirmiyor.

Son olarak Koçhisar ve Zonguldak'ta uygulanan işkence basına yansımıştı. Bu olaylarda hükümetin tavrı bugünküne kadar olanından farklı değildir. **"İşkence münferit bir olaydır. Sorumluların üstüne gidiyoruz, vb."** Oysa ki yine son dönemde Adana Cezaevi'nde açlık grevi yaparak yaşam koşullarını protesto edenler işkencenin sadece poliste değil hapishanede de sürdüğünü ve ağır ve sistemli olarak uygulandığını ifade ediyorlardı. Mahkemeye, avukata veya görüşe çıkartılırken çırılçıplak soyularak aranan, sürekli aşağılanan ve dövülen, yetersiz beslenme koşulları altında ve bir kısmı da havasız ve ışıksız hücrelerde uzun süre yaşamak zorunda bırakılan tutukluların ve onların ailelerinin açıklamaları faşizmin insanlık dışı politikasını bir kere daha sergiliyordu. Amaç hapishanedeki ilerici-demokrat tutukluları her yöntemi kullanarak yok etmek; öldürmek veya sağlığını düzelemeyecek şekilde bozmaktı. Tutuklu ve hükümlüler yavaş yavaş öldürülmeye çalışılıyordu. Bu cezaevinin kötü yöneticilerinin bir uygulaması değil, ülkenin her yanında uygulanan sistemli bir saldırı ve yoketme kampanyasıdır.

Cezaevinde çeşitli şekillerde öldürülenlerin yanısıra gözaltına alındıktan sonra esrarengiz şekilde ölenler, kaçarken vurulanlar ve hatta 'kaybolanlar' var. Örneğin 14 Ocak 1981'de Gaziantep'te gözaltına alınan işçi Hulusi Dalak'ın, 17 Şubat'ta kalp krizinden öldüğü ailesine iletilecek ve ardından da gömülecektir. Oysa ki Hulusi Dalak yakalandığı sırada 21 yaşındaydı ve hiçbir rahatsızlığa da sahip değildi. Bir diğer örnek; İsmail Cüneyt İstanbul'da bir yayınevinde gözaltına alınır. Sonra ölür. Polis raporuna göre evine gelirken teslim ol çağrısına uymadığı için vurularak öldürülmüştür.

Örnekler arttırılabilir ama bu kadarı bile faşizmin kanlı iktidarının yaptıklarını anlayabilmek için yeterlidir.

İşkenceye karşı çıkmak, işkence yapanları asıl sorumlularıyla birlikte teşhir etmek ve hesap sorulmasını istemek bugün sadece ilericilerin değil, kendini insan olarak gören herkesin görevidir.

Nikaragua boyun eğmeyecektir

ABD Temsilciler Meclisi, Reagan yönetiminin Şubat ayından bu yana kongreden geçirmeye çalıştığı, Nikaragua'daki karşıdevrimcilere yapılacak 100 milyon dolarlık yardım 25 Haziran günü kabul etti. Bilindiği gibi Temsilciler Meclisi bu yardım önerisini Mart ayında geri çevirmiş, öneri Senato'da kabul edildikten sonra Nisan ayında tekrar Temsilciler Meclisi'ne gelmiş ve yine reddedilmişti. Haziran ayında Beyaz Saray'ın baskısıyla contralara yardım konusu, oylamadan bir gün önce Reagan'ın radyo ve televizyondan yaptığı dramatik (!) konuşma dahil, yoğun anti-Sandinist kampanyayla yeniden Temsilciler Meclisi gündemine geldi ve bu kez kabul edildi.

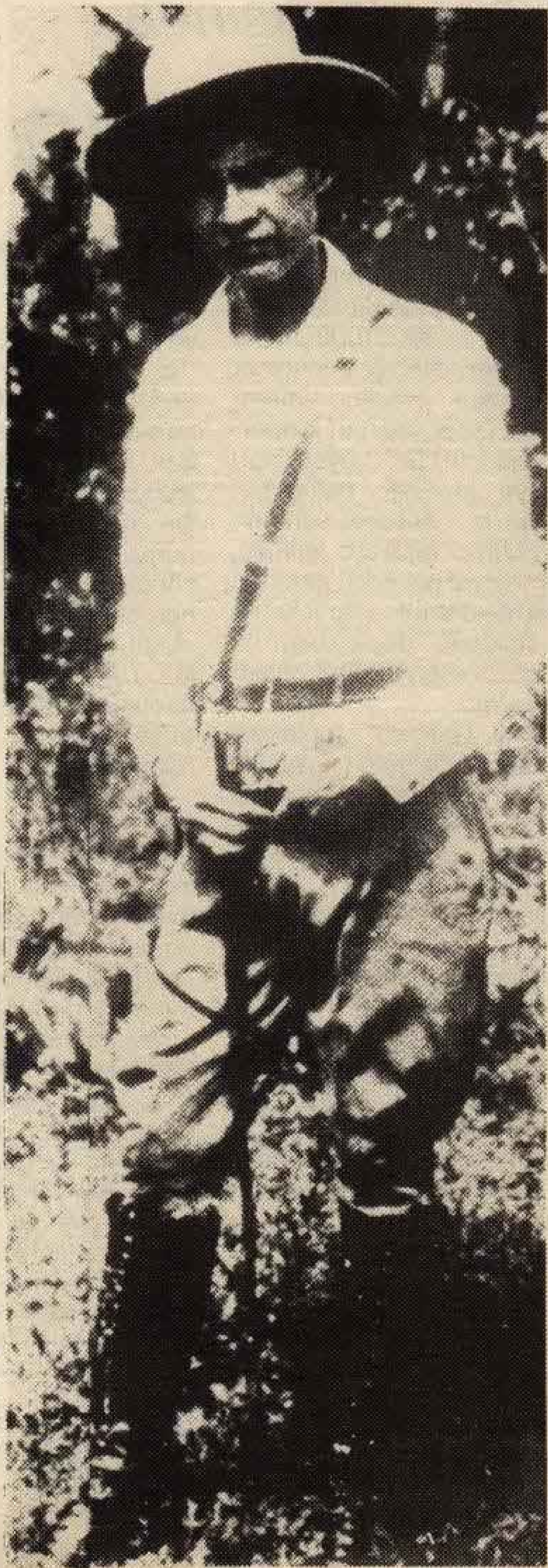
Aynı günlerde, B.M. Uluslararası Lahey Adalet Divanı, ABD'nin contralara sağladığı desteğin ve Nikaragua'ya karşı sabotaj eylemlerinin suç olduğunu tüm dünyaya duyuruyordu. Nikaragua'nın başvurusu üzerine konuyu görüşen Lahey Adalet Divanı, ABD'yi 1983-84 yıllarında Nikaragua'ya karşı giriştiği sabotaj eylemlerinden, limanların mayınlanmasından, ticari ambargo uygulamasından ve CIA'nın hazırlattığı "sabotaj el kitabı" türünden insan hakları ihlallerinden dolayı suçlu bularak tazminat ödemeye mahkum etti. Mahkeme, ABD'nin Nikaragua'nın bölge ülkeleri için tehlike oluşturduğu yolundaki iddialarını reddetti. Lahey Adalet Divanı kararında, karşıdevrimcilerin eğitilmesi, silahlandırılması, finanse edilmesi, Nikaragua'ya karşı militer ve paramiliter faaliyetlerin teşvik edilmesiyle uluslararası hukukun çiğnendiği belirtildi.

Lahey Adalet Divanı'nın kararı dünya kamuoyunda büyük destek gördü. Örneğin Zürih'te bir açıklama yapan 10 ülkeden 41 siyaset, edebiyat adamı ve sanatçı ABD'nin mahkemenin kararına uymasını istediler. Aralarında İngiltere'den İşçi Partisi lideri Neil Kinnock, İsviçreli yazar Max Frisch ve Mikis Theodorakis gibi isimlerin bulunduğu 41 kişi, ayrıca Sandinist devrimin yıldönümü dolayısıyla gelişme projelerine katkıda bulunmak üzere Avrupalıları 100 milyon dolarlık bir fon oluşturmaya çağırdılar.

Bu gelişmelere karşılık ABD'nin ve onun beslemesi contra'ların Nikaragua halkına karşı saldırısı sürüyor. Geçtiğimiz haftalarda contra'lar tarafından sivil halkın her gün geçtiği yollara döşenen mayınlar yüzlerce insanın ölümüne yolaçtı. Contra'ların tarım kooperatiflerine, elektrik santrallarına karşı giriştikleri sabotajlar da sürdü. Nikaragua Devlet Başkanı Daniel Ortega, temmuz ayı sonunda B.M. Güvenlik Konseyi'nde yaptığı konuşmada Nikaragua'ya yönelik ABD saldırganlığına son verilmesini ve Lahey Adalet Divanı kararına uyulmasını isterken, contra'ların katliamlarını bir kere daha şiddetle protesto etti.

Reagan yönetiminin işbaşına gelişinden bu yana, karşı-devrimci katil güruhuna yapılan toplam yardımı aşan bir miktar olan 100 milyon dolarlık ABD yardımının taşıdığı anlam, bu parayla sağlanacak ve Nikaragua'da sivil halka, kadın, çocuk, yaşlı demeden kullanılacak silah ve cephane sayısıyla sınırlı değildir. Bu "yardım"ın taşıdığı daha da çarpıcı bir anlam vardır, o da, Reagan yönetiminin "neo-globalist" doktrininin ABD Kongresi'nde resmen onaylanmış olmasıdır. Bu kararı aldırabilmek için Reagan yönetimi yardımı sözümona şarta bağlamıştır. Buna göre, yardımın kullanımı sivil denetim altında olacak ve contraların insan haklarına aykırı davranmasına izin verilmeyecektir. Bu iki ifade dahi, Reagan yönetiminin ikiyüzlülüğü yeterince açıklamaktadır. CIA ve Pentagon'un gizli kanallarından contralara akıtılan yardımı hangi sivil denetleyecektir? Ve bizzat varlıkları insan haklarının çiğnenmesi demek olan katil çetesi contraların insan haklarına aykırı davranması nasıl önlenecektir?

Contralara yardım konusu, bizzat ABD basın-yayın organlarında belirtildiği üzere, Vietnam Savaşı'ndan bu yana kamuoyunun tanık olduğu en çirkin dış politika tezgahları ve hesaplarıyla gündeme getirilmiştir ve sonucu da Vietnam halkından alınan dersin eşi olacaktır.

Augusto César Sandino

"Ve Sandino köylülere dedi ki: Günün birinde biz kazanacağız. Ve ben o günü görmesem de karıncalar bana, toprağın altına gelip anlatacaklar."

Faşist rejime karşı 48 saatlik genel grev

"Şili yanardağ gibi"

Şili'de, 2 ve 3 Temmuz günlerinde tüm ülke çapında genel grev yapıldı. Askeri faşist darbeden bu yana Şili'de Pinochet rejimine karşı ilk kez böylesine geniş katılımlı bir eylem gerçekleştirildi. 48 saatlik genel grevi **"Asamblea de la Civilidad"** adındaki geniş muhalefet cephesi örgütledi. Eylemi tüm Şili halkı gerçekleştirdi. 11 milyonluk Şili'de 8 milyon insan, **"Demokratik Şili"** amacına ulaşma mücadelesinde, genel grev eylemine aktif katılmakla dev bir adım attı. Şimdi bu adımı, **"daha bu yıl içinde Pinochet'i alaşağı etme, faşist rejime son verme ve ülkede demokrasiye geçişin yolunu açma"** hedefine yönelik adımlar izliyor.

Bu yılın Nisan ayında kurulan **"Asamblea"**, burjuva muhalefet partilerini, diktatörlük karşıtı politik güç ve akımları, sendikaları, öğrenci ve kadın örgütlerini, esnaf, memur ve aydın derneklerini biraraya getirdi. Mayıs ayı başında bu geniş muhalafet cephesi **"Şili halkının talepleri"** başlığını taşıyan bir dilekçeyle General Pinochet'e başvurdu. Sözkonusu dilekçede, 31 Mart 1989'a kadar **"Şili'de konuşma ve karar alma hakkını"** bir tek Pinochet'e tanıyan anayasa hükmünün kaldırılması talep ediliyor ve ülke sorunları üzerine bir **"diyalog"** öneriliyordu. Dilekçeyi bizzat Pinochet'e iletmek için diktatörün sarayına giden **"Asamblea"** Başkanı Doktor Juan Luis Gonzales, Pinochet'in muhafızları tarafından dipçiklenerek geri çevrildi. Gonzales, Mayıs ayı sonunda **"Radio Chilena"** (Şili Katolik Kilisesi'nin, başkent Santiago da bulunan ve muhalefet güçlerini destekleyen radyosu) mikrofonlarından halka seslenirken, **"diktatörlerle başka dilden konuşmak"** gerektiğini ve bu dilin **"genel grev de içinde, geniş, yığınsal halk direnişi"** olduğunu söylüyordu. Ve bir ay gibi kısa bir süre içinde, faşist rejimin tüm baskı, zorbalık, tutuklama ve insan avı operasyonlarına rağmen, 48 saatlik genel grev hazırlıkları tamamlandı ve faşist diktatörlüğün karşısına yığınsal bir halk hareketiyle çıkıldı.

Aralarında Şili Komünist Partisi'nin de yer aldığı **"Demokratik Halk Hareketi"** partileri ve işçi sendikaları 48 saatlik genel grevin hazırlanmasında ve gerçekleştirilmesinde belirleyici rol oynadılar. Sol Cephe partileri, çok geniş kesimleri temsil eden bir ulusal muhalefet cephesinin kurulmasını, daha başından var güçle desteklediler ve bunu faşist diktatörlüğe karşı yıllardır yürütülen mücadelenin önemli bir kazanımı olarak gördüler, politik birliğin motoru saydılar.

Şili halkı 48 saatlik genel grev eylemini gerçekleştirmekle korkuyu, yılgınlığı yendi, muhalefetin kimi kesimlerinde gözlenen kararsızlığın, eylemsizliğin aşılmasını sağladı. İki günlük genel grev, faşist rejimi alaşağı etme, Şili'de demokrasinin yolunu açma gibi zor bir ödevin, daha bu yıl içinde Şili halkı tarafından yerine getirebileceğini gösteriyor. Ülkedeki işçi sendikalarının ezici çoğunluğunu çatısı altında birleştiren **"Şili Emekçilerinin Ulusal Konseyi"** adındaki sendika federasyonunun lideri Manuel Rodriges'in belirttiği gibi, **"şimdi koşullar, Şili halkının bu kutsal özlemini gerçekleştirmek için çok daha elverişlidir. Halk sokağa, meydanlara çıkmış, artık ateş boylarında çarpışıyor. İşçiler fabrikaları birer mücadele merkezine dönüştürüyor. Öğrenciler ayağa kalkmış bulunuyor. Pekçok kentte mahalle sakinleri barikatlar kurarak, semtlerini polise karşı topluca savu. nuyor..."**

Şili halkı köklü dönüşümler istiyor ve 48 saatlik genel grev eylemiyle, bu dönüşümler için mücadele kararlığını ortaya koymuş bulunuyor. Geniş yığınlar, demokrasinin ancak mücadele edilerek kazanılabileceği, birlikte mücadele edilirse faşist diktatörlüğe son verilebileceği gerçeğini daha iyi kavrıyorlar. Şili komünistlerinin lideri Luis Corvalan'ın dediği gibi, **"Şili artık bir yanardağı andırıyor. Halkın bu rejime karşı beslediği kin ve nefreti, büyük bir ateş seli gibi diktatörün üzerine yöneliyor. Bu ateş selinin, diktatör Pinochet'le birlikte faşist rejimi Şili topraklarından silip süpüreceği gün yaklaşıyor."**

Şili halkının mücadelesiyle her dayanışma, şüphesiz bu yiğit halkın gücüne güç katacak, **"o günü"** daha da yakınlaştıracaktır.

Güney Afrika:

Emperyalizm çirkin yüzünü örtemiyor

Güney Afrika'daki ırkçı rejime karşı yaptırım uygulanması BM'de daha 1962 yılında çoğunluk oyuyla kabul edilmişti. Ne var ki, o günden bu yana ABD'nin başını çektiği emperyalizm, apartheida karşı Güney Afrika'da verilen savaşa ekonomik yaptırımlar yoluyla destek sağlamak yerine, ırkçı rejimle ekonomik-ticari bağlarını daha da pekiştirmek yoluna gitti. Geçtiğimiz Haziran-Temmuz aylarında yer alan gelişmeler, siyah halkın yükselen özgürlük savaşıyla köşeye sıkışan ırkçı rejimin arkasındaki emperyalist desteği bir kez daha açık seçik sergiledi.

BM gözetiminde 16-20 Haziran tarihlerinde Paris'te yapılan Irkçı Güney Afrika'ya Karşı Yaptırımlar konulu konferansa ABD, Ingiltere ve Federal Almanya katılmadılar. Konferansta bu ülkedeki Batı yatırımları rakamlarla ortaya konurken, Güney Afrika'daki gelişmeleri Doğu-Batı ilişkilerindeki gerginleşmenin bir yansıması gibi gösterme eğilimleri mahkum edildi. 120'den fazla ülkenin onayladığı deklarasyonda, yaptırımlara karşı çıkanların Afrika'nın güneyinde daha fazla şiddete ve saldırganlığın sürmesine hizmet ettiği açıklandı.

ABD'nin ırkçı rejime arka çıkmaktan vazgeçmeyeceği Reagan'ın 22 Temmuz günü yaptığı açıklamada da tekrarlandı. Ronald Reagan yaptırımları **"eğer beyazlara saldırırsak, siyahlar da ölür"** diyerek kaba bir demagojiyle geçiştirmeye çalışırken, Nelson Mandela ve **"şiddete başvurmayan"** siyah örgütler üzerindeki yasağın kaldırılması konusunda Botha yönetimini **"uyardı"**! Ronald Reagan, Nelson Mandela'ya özgürlük **"isterken"**, Güney Afrika hükümetinin ülkenin geleceğini **"silahlı mücadeleden yana hiçbir komünist örgütle"** konuşmak zorunda bulunmadığını açıkladı. Reagan'ın açıklaması, emperyalizmin ırkçı rejime karşı tutumunda değişen bir şey olmadığını gösteriyor.

Temmuz-Ağustos ayları, bugün, Güney Afrika halkının yoğun direnişine; geçmişten bu güne önemli savaş ve direniş günlerinin yıldönümlerine tanık oluyor. Örneğin Güney Afrika Komünist Partisi son 36 yıl illegal, ama kitlelerin her an içinde varolarak sürdürdüğü savaşta 65. yaşına ulaştı. 30 Temmuz 1921'de kurulan Güney Afrika KP, bir yandan ANC'nin öncülüğündeki kurtuluş mücadelesinin aktif biçimde yönlendiriciliğini yaparken, diğer yandan bu mücadeleyi sosyalist Güney Afrika'nın kurulması yolunda adımlarla bütünleştirme çabasını sürdürüyor. Ağustos ayında ise maden işçilerinin 1946'daki grevi ile Güney Afrikalı kadınların 1956'daki direnişi bugün kitle eylemleriyle anılıyor. 12 Ağustos 1946'da 100 bin maden işçisinin gerçekleştirdiği grev ve 9 Ağustos 1956'da ülke içinde siyahlara uygulanan izin karnelerine kadınların da dahil edilmesini protesto için 20 binden fazla kadının Pretoria'da başbakanlığa yürüyüşü, bugün yeni eylemlerin, yeni gösterilerin ve ırkçı rejime karşı savaşın yeni biçimleriyle bütünleşiyor.

Ara seçimle ilgili Sol Birlik açıklaması

Baştarafı 1. sayfada

varlığını sürdürmektedir. Büyük kentlerden en ırak köylere kadar on milyonlarca insan, işçisiyle, köylüsüyle, aydınıyla, dar gelirli diğer emekçisiyle diktatörlüğün terörü altında ve bu terör sayesinde sürdürülen ekonomik politikaların pençesinde baskı, zulüm, yokluk ve yoksulluk içinde kıvranmaktadır. Altı buçuk yılı aşkın zamandır uygulanan 24 Ocak politikaları IMF'nin reçeteleri doğrultusunda bir avuç yerli ve yabancı tekelci parababasının vurgununa vurgun katmış, emekçi insanlarımızı ise derin bir sefaletin içine itmiştir. İşsizlik, pahalılık, açlık, gıdasızlık, hastalık faşist devlet terörü eşliğinde her yerde kol gezmektedir.

Türkiye genelindeki bu zulüm, Kürdistan'da kat kat katmerlenmiştir ve Kürt halkına tam anlamıyla kan kusturmaktadır. İnsanca yaşamak ve ulusal demokratik haklarına sahip olmak isteyen Kürt emekçileri, salt Kürt oldukları, ayrı bir ulusa mensup oldukları için ayrı bir dile ve kültüre sahip bulundukları için insanlığın yüz karası olan faşizmin en hunhar saldırılarıyla karşı karşıyadırlar.

Faşist rejimin yaratmış olduğu bu ortam demokratik ve serbest seçimlerin yapılmasına engeldir. Seçimler hem tüm devrimci-ilerici güçler üzerinde, hem diğer demokrasi güçleri üzerinde ve hem de seçmenler üzerinde baskıların bulunduğu ve uygulanacağı koşullarda yapılacaktır. Bu nedenle 28 Eylül ara seçimlerini özgür ve demokratik bir seçim olarak saymaya olanak bulunmamaktadır.

Buna rağmen, SOL BİRLİK partileri, 28 Eylül seçimlerinin diktatörlüğe karşı verilmekte olan demokrasi mücadelesi açısından bir olanak niteliği taşıdığını ve bu olanağın rejime karşı mümkün olabilen tüm araçlarla değerlendirilmesi gerektiğini belirtirler. SOL BİRLİK seçimlerde ANAP'ın yenilgiye uğratılmasını ve demokrasi güçlerinin kazançlı çıkmasını cuntanın daha da tecrit edilmesi olarak görmektedir. Cuntanın has partisi haline gelen ANAP'ın yenilgiye uğratılması için tüm demokrasi güçleri birleşmelidir.

SOL BİRLİK partileri, yasaklı bulunmaları nedeniyle kendileri seçimlere katılmıyor olsalar bile, her şeyden önce seçim ortamını ajitasyon ve propagandayı yoğunlaştırmak doğrultusunda değerlendirecek, seçim bölgeleri kapsamındaki ya da dışındaki tüm emekçi kitlelere seslerini duyuracak, seçimler nedeniyle politik dikkatleri artan ve arayış içinde olan emekçilere SOL BİRLİK'in programını, ilkelerini, görüşlerini yaymak için ellerindeki tüm olanakları kullanacaklardır.

Seçim günü yapılacak oy tercihleri konusunda ise, SOL BİRLİK:

– Temel insan hak ve özgürlüklerini savunan,
– İşkenceye ve zulme karşı çıkan,
– Tüm siyasi tutukluların kayıtsız şartsız salıverilmesini ve bir genel affı öngören,
– Demokrasinin ön şartını demokratik içerikli bir anayasada gören ve bu görevi önüne koyan,
– Düşünce ve örgütlenme özgürlüğünü isteyen ve bunu açıkça savunan,
– Grev, toplu sözleşme ve diğer sendikal haklar başta olmak üzere tüm demokratik işçi haklarının kazanılması yolunda uğraş veren,
– Siyasi partiler, dernekler, toplantı ve gösteri yürüyüşleri, basın, öğrenim özgürlüğü ve yüksek öğrenim özerkliği, yargının bağımsızlığı, TRT'nin özerkliği vb. gibi konularda demokratik ilkeleri benimseyen görüşleri demokrasi kapsamında saymakta ve bu istemleri dile getiren parti ve adaylara oy verilmesi çağrısında bulunmaktadır.

Seçimlerin cuntanın tecritinin hızlandırılması ve demokrasi güçlerinin, kazançlı çıkması için bir platform olarak değerlendirelim!

SOL BİRLİK

Daha yığınsal, daha kararlı mitinglere doğru

Baştarafı 1. sayfada

Açıktır ki bu fırsatın değerlendirilmesi, Türk-İş yönetiminin bundan önceki mitinglerde yaptığı hataları yinelememesine önemli ölçüde bağlı olacaktır. Türk-İş yönetimi, demokratik güçlerle, üyesi olmayan öteki sendikalarla kendisi arasına duvar çekmekten vazgeçmelidir. Eyleme katılmak isteyen işçi ve emekçileri, öteki demokratik-ilerici güçleri dıştalayan bir tutum, sadece Evren-Özal çetesinin plan ve hesaplarıyla denk düşecek, başkaca hiç kimseye ve Türk-İş'e yaramayacaktır.

Türk-İş mitinglerinin **"ara seçim"** dönemine rastlatılmasının bir diğer özelliği de şudur: Türk-İş yönetimi, seçimlerin yapılacağı 4 ilde miting yapma kararını alarak, bu seçimlerde bir taraf olmak zorunluluğunu duymuştur. Kerhen de olsa, bu eylem kararlarıyla Türk-İş, kuruluşundan bu yana ilk kez **"partiler üstü"** politikasını terketmiş olacaktır. Bu kararlar bir yandan Türk-İş'in bugüne değin inatla sürdürdüğü sözümona partiler üstü sendikacılık anlayışına, ağır bir darbe vuracak, diğer yandan da **"partiler üstü"** sendikacılık anlayışına karşı yıllardır ideolojik savaşım veren sol, ilerici güçlerin söylediklerini, pratik olarak yığınların gözü önünde doğrulacak, kanıtlayacaktır.

Balıkesir, İzmir ve Eskişehir eylemleriyle işçi sınıfının ileri doğru attığı adımlar şimdi yenileriyle devam ediyor. İşçi mitinglerinin daha iyi hazırlanmış, daha yığınsal, daha kararlı olması için elden gelen her şey yapılmalıdır.

Bulgaristan'a karşı iftira ve karalama kampanyası sürüyor

Baştarafı 1. sayfada

larından dem vurup, sosyalist Bulgaristan'a dil uzatabiliyor. Kürt halkının tüm ulusal demokratik haklarını gaspeden, yıllardır koyu bir asimilasyon politikasıyla Kürt halkını eritmeye çalışan, onun varlığına bile tahammül gösteremeyen, Kürt halkını sürekli inkara kalkışan, çoğu zaman fiili saldırılarla, toplu katliamlarla yok etmeye yönelen Türk egemen güçleri ve iktidarda bulunan faşist diktatörlük, hangi yüzle insan haklarından söz edebiliyor?

Kürt halkına ve onun ulusal demokratik güçlerine azgınca saldıran diktatörlüğün bu yöndeki politikasını sessizce seyreden, çoğu zaman buna alkış tutan sözde demokrat, sosyal demokrat yazar, aydın ve siyaset çevreleri, ABD emperyalizminin çok sinsi bir şekilde, Bulgaristan'a karşı yürüttüğü bu kampanyada, yüzleri hiç kızarmadan, pişkin bir tavırla diktatörlüğe akıl hocalığı yapmaya çalışıyorlar.

Komünizme karşı hasmane tutum almakla, sosyalist ülkelere karşı kışkırtıcı bir politika gütmekle, faşizmle uzlaşıp yaranmaya çalışmakla bir yere varılamayacağı gibi, böylesi tutumlarla da demokratlık olamaz.

İftira ve karalama kampanyasına katılan kimi çevreler, önce Bulgaristan'ın uluslararası mafya ile, silah kaçakçılığıyla, uluslararası terörle, M. Ali Ağca'yla ilişkide olduğunu yaymaya çalıştılar. Gerçekler ortaya çıkınca, atılan çamur geri tepti. Müfterilerin yüzü karardı, ancak yeni iftira ve karalamalardan da geri kalmadılar. Gerici burjuva basınında günlerce, hatta aylarca peşpeşe Bulgaristan'daki Türkler konusu işlendi. Son bir iki aydır da ağırlıklı olarak Batı Avrupa'nın çeşitli yerlerinden Bulgaristan üzeri Türkiye'ye dönen Türk işçilerine haksız uygulamalarda bulunulduğu iddiaları gerici burjuva gazetelerinde manşetler halinde yer almaya başladı.

En son Türkiye'deki görev süresi biten Bulgaristan büyük elçisine karşı takınılan rezilce tavır ve Bulgaristan Hava Yollarına ait bir yolcu uçağının bir süre Atatürk Havaalanında tutulması olayı, kampanya boyu kusulan kinin ve iftiraların tamamlayıcı bir parçası oldu.

Ne ABD emperyalizminin komplo ve oyunları, ne de Evren-Özal çetesinin, hempalarının iftira ve karalama kampanyaları, Bulgaristan'ın toplumsal ilerleyişini, Bulgaristan halkının birliğini, Bulgaristan Halk Cumhuriyeti'nin onurlu, barışçı politikasını engelleyebilir.

Pentagon'un yeni tehlikeli planı

Baştarafı 1. sayfada

ABD'nin yeni nükleer planı geniş çevrelerde kaygı uyandırırken, Dışişleri yetkilileri olayı gizlemeye çalıştılar. Dışişleri Bakanlığı sözcüsü yaptığı açıklamada, "Konu Türk-ABD savunma tesisleri çerçevesindedir. Nükleer başlıkların yenilenmesi sözkonusu değil, yalnızca depolar yenilenecektir." dedi.

Dışişleri yetkililerinin, yeni tehlikeli planı gizleme girişimlerine karşı Pentagon belgelerinde ve kimi yabancı dergilerde yeralan biçimiyle bu yeni sistem, Eskişehir hava üssündeki THK F-4E savaş uçaklarından kurulu III. Filo, Balıkesir hava üssündeki THK F-104 G/S savaş uçaklarından kurulu 191. ve 192. filolar, İncirlik Üssü'nde Amerikan Hava Kuvvetleri'ne bağlı F-4 ve F-6 savaş uçakları filoları, Mürted hava üssünde F-104 G/S savaş uçaklarından kurulu 141. ve 142. THK filoları, Erhaç hava üssündeki F-4E'lerden oluşan 171. ve 172. filoların bulunduğu üslerde kurulacak.

ABD emperyalizmi, Avrupa ve Uzak Doğu'da 20 Amerikan üssünde yapılacak yeni nükleer silah hangarları ile nükleer bir savaş için saldırı yeteneğini artırmayı amaçlamaktadır. Yeni planla, topraklarımız Pentagon için "Alarm üssü" işlevi görecektir. Sovyetler Birliği Dışişleri Bakanı E. Şevarnadze de, bu konudaki açıklamasında, "Türkiye yeni planlara onay vermeden önce iyi düşünmelidir." diye belirtti. Şimdi ülkemizin barış ve demokrasiden yana güçleri de, Evren-Özal diktatörlüğünün, Türkiye'yi nükleer bir hedef haline getiren bu girişimlerine karşı çıkmalı, sesini yükseltmelidir.

Türk Ceza Kanunu değiştiriliyor

Baştarafı 1. Sayfada

Taslağı hazırlanan ve basına yansıyan maddeleriyle hak-ettiği gürültüyü koparmakta gecikmeyen yeni Ceza Kanunu tasarısından söz açılmaktadır. Aslında Musolini döneminde faşist İtalyan Ceza Yasası'ndan alınan TCK zaten çağdışıydı. Üstelik, bambaşka sosyal ve politik nedenlerle ortaya çıkmış olayları, bu nedenlere inmek ve bunları çözmek yerine yasalarla, ceza yaptırımlarıyla önleyebileceğini sanan gelmiş geçmiş iktidarlar eliyle her sıkışıklıkta değiştirilmiş, yükümlülükler ve yaptırımlar artırılmış, yeni yeni yaptırımlar konmuş, yasanın ilk çıktığı sırada kendi içinde mevcut bütünlüğü de tamamen ortadan kalkmış, deyim yerindeyse tam bir yamalı bohçaya dönüşmüştü. Kimi yaptırımlar için ise daha kolayına gidilerek yeni özel yasalar çıkarılmış, bunların ceza hükümleri için ceza yasasına atıf yapılacak yerde özel suç ve ceza tanımlamaları ile hükümler getirilmişti. Bütün bunlara ek olarak, çağın fersah fersah gerisindeki iktidarlar, durumlarını sağlama alabilmek için, giderek gelişip büyüyen demokratik toplumsal muhalefeti ağır ceza yaptırımlarıyla, giderek daha daha ağırlaştırdıkları hükümlerle susturmayı hedef almışlar; ceza hükümleri arasındaki asgari bağ ve derecelenme de çoktan yokolmuştu. Bu bakımdan yeni bir ceza kanununa olan ihtiyaç ne zamandır ortadaydı.

Ancak, hemen belirtmek gerekir ki, Evren'in işareti ve Adalet Bakanlığı'nın gayretleriyle bir komisyona yıldırım hızıyla hazırlatılmak istenen ve özenle seçtikleri Komisyon üyeleri arasında bile tepkilere neden olan tasarının, yukarda belirtilen ihtiyacı karşılamayla uzak yakın bir ilgisinin olamayacağı, basına yansıyan maddeleri ve bu maddelerin arkasındaki düşüncelerle ortaya çıkmış bulunuyor.

Tek tek maddeler incelenmeksizin böyle bir incelemenin ortaya koyduğu toplu sonuçlara kısaca değinilecek olursa:

– Bugün cunta sıkıyönetim mahkemelerinin hemen bütün kararlarını dayandırdığı ve kaldırılmaları demokratikleşme açısından şaşmaz ölçüt durumundaki **"politik suç"** denilen suçlar, yeni yasadan, kaldırılmak şöyle dursun, üstelik kimi yerde daha da ağırlaştırılarak yer almaktadır.

– Bununla da kalınmamakta, açıkça belirlenmemiş, müphem tanımlamalarla yeni suçlar ve cezalar bunlara eklenmektedir.

– Tasarı, yukardaki suçları ağırlaştırır ve bunlara yeni suçlar eklerken, toplu kıyımlarla birlikte uyuşturucu madde kaçakçılığından sahte pasaport tanzimine kadar faşistlerce işlenmiş ve mahkemeye sevk zorunda kalınmış kimi suçlar için cezalarda indirim yapmakta, bunlar için özel bir af yasası kimliğini taşımaktadır.

– Ve nihayet tasarı, mecburen mahkeme önüne çıkarılıp mahkum edilmek zorunda kalınmış rejimin diğer has evlatlarını, işkencecileri kollamak ve korumak üzere ceza haddini düşürmekte, kimi durumdaise cezalarının altıda beşini bağışlamakta, kaldırmaktadır.

Tasarı, kimliğini ele vermiş, hangi hesapla, ne için tezgahlandığını ortaya koymuştur. Boşuna dememiştir komisyon başkanı: Bu anayasanın yürürlükte kalabilmesi için bu yasa şarttır, diye, ve boşuna değildir bu kadar acele. O kadar ki, cuntanın 6 Kasım seçimleriyle oluşmuş bu Meclisle bile, o günden bu yana köprülerin altından çok su akmış olduğundan, normal prosedürle geçme şansının hemen hiç olmadığının Adalet Bakanı da farkındadır ki, bu yasaya özgü olağanüstü usul kuralları konulacağından söz açmaktadır.

Kısacası, hem rejimin kurumlaşmasında yeni bir adım, hem de bir payanda ögesi olarak düşünülüp tezgahlanmıştır yeni Ceza Yasası tasarısı. Ancak daha şimdiden kimliği açıkça ortaya çıkmış olarak kamuoyunda uyandırdığı haklı tepki ve gürültü ve bunun giderek daha yaygınlaşarak gelişeceğinin işaretleri, daha şimdiden kendisinden beklenen görevin tersine dönmekte olduğunu göstermektedir. Kendisine karşı oluşan yaygın, ortak muhalefetle tasarı, cunta ve ANAP iktidarının düşünce ve hesaplarını altüst ederek, rejim için kurumlaşma ve payanda ögesi olacak yerde, rejimin temellerine yönelen bir bumerang olmaya adaydır.

İnsan Hakları Derneği

Baştarafı 1. sayfada

emekçi halk kesimlerinin, ilerici aydınların, barış savaşçılarının kısaca demokrasi güçlerinin savaşımını durdurmaya yetmedi.

İnsan Hakları Derneği Genel Başkanı Avukat Nevzat Helvacı, yaptığı açıklamada şöyle diyor: "İnsan haklarının, bizim de imzaladığımız uluslararası sözleşme ve belgelerde, anayasa ve yasalarda yer almasının yeterli olmadığı dünyanın birçok ülkesinde yaşanan olaylardan anlaşılmaktadır. Ülkemizde de insan haklarına aykırı uygulamalar yapıldığı savları ciddi boyutlara ulaşmıştır. Bunun örnekleri sık sık basına yansımakta, mahkemelerde dava konusu olmakta, kitaplarda belgeleriyle yayınlanmaktadır. Önemli olan bazı belgeler değil, bu belgelerde yer alan hakların yaşama geçirilmesi, korunması ve geliştirilmesidir."

Bilindiği gibi faşist diktatörlüğe karşı 1984 yılında kamuoyuna Aydınlar Dilekçesi olarak mal olan bir grup ilerici aydının demokratik çıkışı geniş yankılar uyandırmıştı.

Aynı şekilde Barolar Birliğine bağlı 474 avukatın imzasını taşıyan ve demokratik istemler olarak tüm parti başkanlarına, Barolar Birliğine verilen dilekçe, demokratik hak ve özgürlüklerin elde edilmesinde, engellerin aşılmasında, demokrasi savaşımında ileri birer adım olarak değerlendirilecektir.

Pratik toplumsal yaşamımız şunu açıkça gösteriyor ki; başarıya ulaşmanın yolu, örgütlü savaşımdan geçer. Gaspedilen hakların geri alınması, genişletilmesi, güvence altına alınması, toplumun her yönü ile demokratikleştirilmesi, demokrasinin yolunun açılması, Evren-Özal diktatörlüğünün yıkılmasıyla olanaklıdır.

Bu anlamda önemli bir demokrasi gücü olarak işlev yapacağına inandığımız İnsan Hakları Derneği'ni Türkiye'nin de altına imza attığı insan hakları sözleşmelerini ayaklar altına alan faşizme karşı insan haklarının savunulmasında, ülkemizde ve dünyada barışın korunması yolunda ileri bir adım olarak değerlendiriyoruz.

Rüşvetçi general Şahinkaya

Baştarafı 1. sayfada

lerden başlayarak günümüze kadar rüşvet ve yolsuzluk olayları büyük bir hızla yaygınlaştı. Son günlerde kamuoyuna yansıyan ANAP'lı belediyelerde ve gümrüklerdeki yolsuzluk ve rüşvet olayları bile yalnız başına Evren-Özal diktatörlüğünün rüşvetçi yüzünü açık bir biçimde sergiliyor.

En büyük rüşvetlerin faşist generallerce alındığı, en büyük yolsuzluklara cunta üyelerinin karıştıkları gizlenemez duruma geldi. F-16 uçaklarının alımında tüm dünya basını, büyük orandaki rüşvet olayına, Şahinkaya'nın rüşvet olayı ile olan ilişkisine değindiği halde, Türkiye'de de sınırlı biçimde burjuva basınına yansımasına rağmen hiç bir işlem yapılamadı. Bu rüşvet olayında Şahinkaya'nın yalnız olduğunu düşünmek büyük saflıktır. Faşist anayasaya geçici 15. maddenin eklenmesi, faşist çetecilerden hesap sorulmasını açık bir biçimde engellemektedir.

Berber Şakir efendinin oğlu, cuntacı Şahinkaya nasıl milyarder oldu? Hürriyet muhabirinin kendisiyle yaptığı röportajda, babasından kalan bir miktar mirasla, **"şahsi tasarruf"**larıyla zenginliğini açıklamaya çalışıyor.

Faşist cuntacı general, bir yandan vurgunların üstünü örtme gayreti içinde kamuoyunu yanıltmaya çalışırken bir yandan da tehditler savuruyor. Şahinkaya'nın gayretleri ne cuntacı generallerin rüşvetçi yüzünün açığa çıkmasını ne de diktatörlüğün kurumlaştırdığı rüşvetçiliğin ortaya çıkartılmasını engelleyemeyecektir.

Hiroşimalar olmasın diye...

Bundan 41 yıl önce 6 Ağustos 1945'de Hiroşima'ya, üç gün sonra da, 9 Ağustosda Nagazaki'ye atom bombası atıldı. Japonya'nın bu iki kentinde 300 binden fazla insan öldü. Binlerce kişi ise etkisini yıllar sonra bile sürdürecek şekilde sakat kaldı, çocukları bile ölü veya sakat doğdu.

Bu insanlık tarihinin gördüğü en kısa zamana sığdırılmış en büyük kitle kırımıydı.

İkinci Dünya Savaşı'nın son günlerine rastlayan bu dönemde atom bombasını kullanmak mutlaka gerekli miydi? Sonraki yıllarda çeşitli savaş uzmanları ABD'nin savaşı kazanmak için atom bombası kullanmak zorunda olmadığını ve bomba atılmasa bile Japonya'nın teslim olmak üzere olduğunu açıkladılar.

Hiroşima ve Nagazaki'ye atılan bombalar aslında nükleer silahların etkisini görmek için yapılmış bir canlı deneme, sonraki yıllarda sosyalist ülkelere karşı sürekli olarak kullanılacak nükleer tehdidin etkinliğini somut olarak gösterme çabasıydı. Nitekim özellikle de soğuk savaş yıllarında ABD, nükleer silahların tekeline sahip olmasını SSCB ve diğer sosyalist ülkeler üzerinde sürekli bir baskı ve tehdit unsuru olarak kullandı.

Ne var ki nükleer silahlardaki ABD tekeli uzun sürmedi. Sovyetler Birliği'nin de nükleer silahları üretebilir duruma gelmesiyle denge kuruldu.

ABD emperyalizmi böylesi bir dengeyi asla kabul etmedi. SSCB'nin nükleer silahların sınırlandırılması, giderek tümden yokedilmesi önerisine de ciddi olarak hiçbir zaman yanaşmadı. Sürekli olarak daha etkin silahlar üreterek bu dengeyi kendi lehine bozmaya çalıştı. Sonuçta nükleer silahlanma dünyamızı birkaç kez tümden yokedebilecek bir boyuta ulaştı. Artık Hiroşima ve Nagazaki'ye atılan bombalar **"etkisiz ve ilkel"** kabul ediliyor. Buna karşın ABD yönetimi, yıldız savaşları projesinde de görüldüğü gibi sürekli olarak daha etkin nükleer silahlar üretmeye çalışıyor.

Dünyamızda bir **"dehşet dengesi"**nin bulunmasına rağmen ve çıkabilecek bir nükleer savaş tüm insanlığın sonunu getirecek olmasına karşın, böylesi bir savaşı çeşitli gerekçelerle ciddiye almayanlar vardır. Onların düşüncesine göre böylesi bir savaşta kazanacak ve kaybedecek taraflar olmayacağından ve herkes mahvolacağından kimse bir nükleer savaş başlatmaya cesaret edemeyecektir.

Mantıklı gibi görünen bu düşünce ABD'nin neden sürekli olarak yeni nükleer silahlar geliştirmeye çalıştığını açıklayamamaktadır. Yapılamayacak bir savaş için yeni silahlara ne gerek vardır?

ABD yönetimine göre, karşı tarafın nükleer silahlarını önceden tahrip edebilen ve ya nükleer olarak ilk darbeyi vurabilen tarafın böylesi bir savaşı kazanabilme olasılığı vardır, çünkü diğer taraf nükleer silahlarını kullanabilme fırsatını bulamayacaktır. İşte bu nedenle de hedefe daha hızlı vuran silahlar yapmak ve bu silahları da savaştaki hedefin çok yakınında konumlandırmak önem taşımaktadır.

Reagan yönetimiyle birlikte doruğuna çıkan ABD emperyalist saldırganlığının **"ilk vuruş"** stratejisi de bu esasa dayanmaktadır. Bu amaçla Pershing ve Cruise füzeleri Batı Avrupa ülkelerine yerleştirilmiştir. Yine bu amaçla Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'nın birçok yerindeki NATO ve ABD üslerinde nükleer silahlar depolanmıştır. Bu ülkeler, SSCB ve diğer sosyalist ülkelere ABD'den daha yakındır. Oysa, bir nükleer savaşın galiba olmayacaktır.

Yıldız savaşları projesi de aynı amaca yöneliktir. Uzaydan yapılacak bir nükleer saldırının başarı şansının daha yüksek olacağı düşünülmektedir.

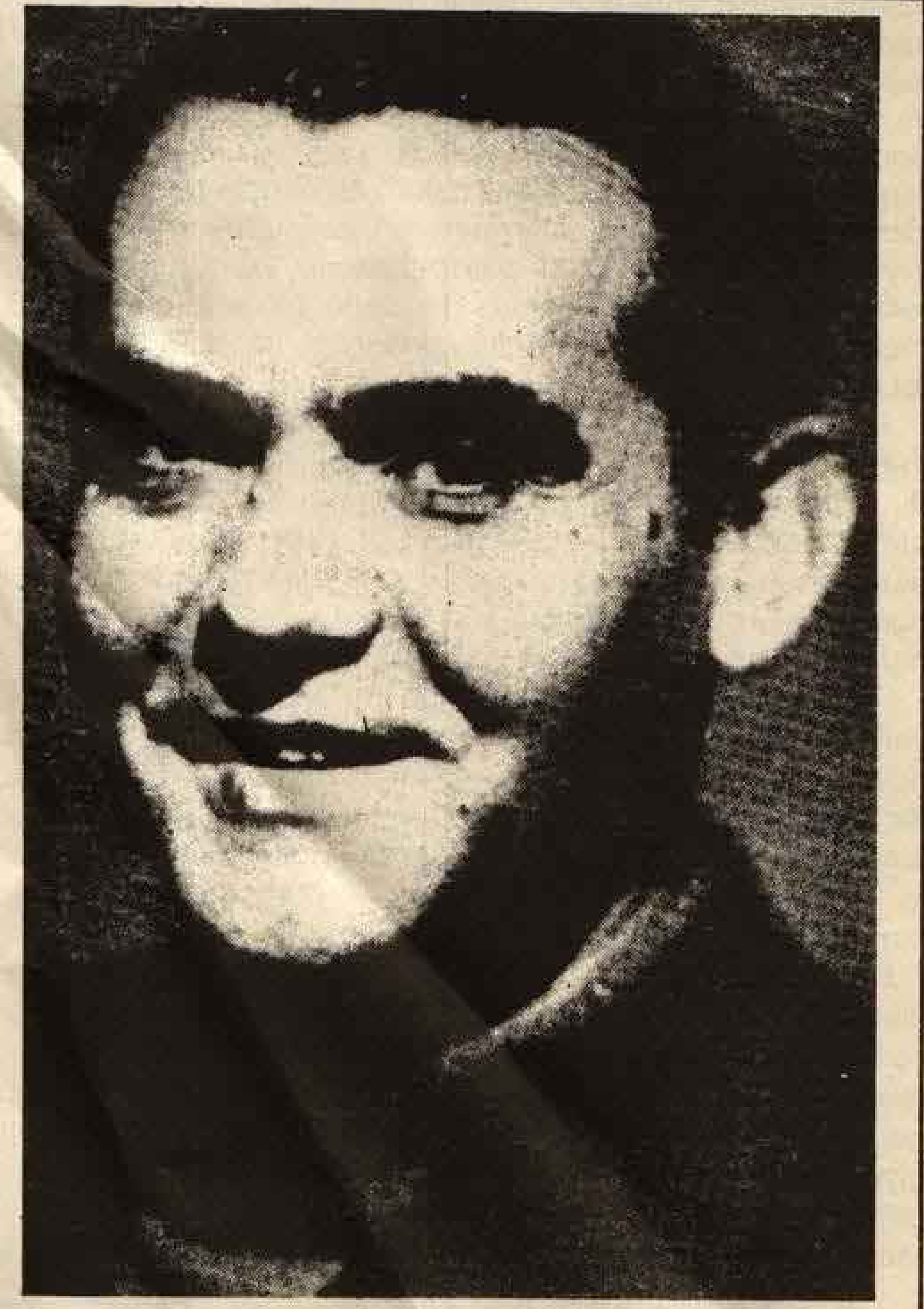
Açıkça görülmektedir ki, nükleer bir savaş tehlikesi vardır. Ve bu tehlike farklı sosyal sistemlere sahip ülkeler arasında yumuşama gerçekleştikçe azalmaktadır. Nükleer denge ABD emperyalizmi lehine bozulduğu oranda ise artmaktadır. Reagan yönetimi SSCB'nin silahsızlanma önerilerine yanaşmadıkça, SSCB de savaş teknolojisinde geride kalmamaya çalışmaktadır. Dehşet dengesinin ABD emperyalizmi lehine bozulması nükleer bir savaşı yakınlaştırmaktadır.

İnsanlık yakın dönemde nükleer bir savaşın ne anlama geldiğini çok küçük bir örnekle daha yaşadı: Çernobil nükleer santralindeki kaza bütün dünyaya, nükleer bir savaş felaketinin yanında kayda değmeyecek kadar küçük olan böylesi bir kazada bile zararın ne denli etkili olabileceğini gösterdi. Bir reaktör kazasında bile radyasyonun yayılmasının önlenmesinde bu denli zorluklarla karşılaşılırken, nükleer bir savaşta yapılabilecek hiçbir şey kalmayacaktır.

Sovyetler Birliği yıllar önceden nükleer silahları ilk kullanan ülke olmayacağını açıklayarak insanlığın geleceğine karşı duyduğu sorumluluğu göstermiştir. Yakın dönemde ise nükleer, kimyasal ve klasik silahları kapsayan somut silahsızlanma önerilerini peşpeşe gündeme getirmektedir. Bu öneriler, silahsızlanmayı gerçekten istedikleri hayli kuşkulu olan bazı emperyalist ülke hükümetleri tarafından bile olumlu ve yapıcı olarak değerlendirilme zorunda kalmaktadır. Kuşkusuz ki gerek Reagan yönetimi ve gerekse de yandaşları, **"Biz savaş istiyoruz"** diyerek ortaya çıkamazlar, çıkmıyorlar. Silahsızlanmaya taraftar olduklarını söylüyorlar ama öte yandan da silahlanmaya tüm güçleriyle devam ediyorlar.

Şimdi önemli olan, silahsızlanma için SSCB tarafından önemini ve yapıcılığını kimsenin yadsıyamayacağı öneriler ortaya konmuş iken; somut adımların atılmasını sağlamaktır. Yeni nükleer silahlar yapılmamalı olanlar ise somut bir plan içinde azaltılmalı, giderek ortadan kaldırılmalıdır. Kimyasal silahların yapımı, kullanımı ve bulundurulması yasaklanmalıdır. Klasik silahlarda da karşılıklı indirime gidilmelidir.

1986 Dünya Barış Yılı'nda barışı gelecek için daha fazla güvence altına alabilmek için, barış hareketindeki tüm güçlerle birlikte insanlığın geleceğine sahip çıkmak ve silahsızlanmayı yaşama geçirmek için daha fazla mücadele gerekiyor.

Ölümünün 50. yılında Federico Garcia Lorca

"Cinayet Granada'da işlendi"

"İki Federico vardır: gerçek ve efsane olan. Ve her ikisi birdir. Üç Federico vardır: şair, yaşayan ve ölen. Ve üçü tek bir varlıktır. Yüz Federico vardır, her biri seslenir. Tüm dünyada Federicolar vardır. Şiiri, yaşamı ve ölümü tüm dünyaya yayılmıştır. Şarkısı ve kanı her insanda çoğalmıştır. Kısa yaşamı sona ermedi. Parçalanan yüreğinden tohum fışkırdı; onu öldürenler o tohumu ektiklerini, o tohumun kök salacağını, her yerde, her dilde da yankı bulacağını, daha da canlı duyulacağını ve çiçek açacağını bilemezlerdi." Böyle diyor Pablo Neruda.

Federico Garcia Lorca katledileli elli yıl oluyor. İspanya iç savaşının ilk ünlerinde 19 Ağustos 1936 günü Granada'nın dışında, yolun kenarındaki zeytin ağaçlarından birinin altında faşistler dört kişiyi kurşuna dizdiler. Biri Lorca'ydı. Katledildiğinde 38 yaşındaydı.

İspanya'yı insanlarının, geleneklerinin, acılarının ve umutlarının tüm renkleriyle, dilinin tüm zenginliğiyle dünyaya aktardı Lorca. Şiirinde, yine şiir ve şarkılarıyla yarattığı tiyatro oyunlarında otantiği evrensele taşıdı. **"O, insanlarının bir parçasıydı, bir gitar kadar mutlu ve hüzünlü, bir çocuk kadar, insanları kadar berrak ve derin."** **Romancero Gitano**'sunda tüm canlılığı ve renkleriyle insanlarıydı Lorca, ABD'ye gittiğinde Chrysler binasının en üst katından **Romaya Doğru Haykırış**'ın sahibi de.

"Tükrük hokkalarını kaldırmakla görevli zenciler
Başöğretmenin soluk dehşeti altında tir tir çocuklar
Maden kuyularında gazla zehirlenmiş kadınlar
Yaşamalarını çekice, kemana, buluta bağlamış kalabalıklar"ın henüz işitilmemiş haykırışlarını duyuyordu o. Haykıracaklardı onlar, haykıracaklardı,
"Her sabah ekmeğimizi yeniden istediğimiz için
Alıç çiçeğimizi ve tanelenmiş sürekli sevecenliğimizi
Meyvalarını herkese sunan dünyanın
Gerçekleşsin diye isteği".

Tiyatro oyunları içinde en öneçıkanlar hiç kuşkusuz ünlü üçlemesi, **Kanlı Düğün, Yerma** ve **Bernarda Alba'nın Evi**'dir. Tutkunun, onurun ve kanın, İspanya'da bir kadının, bir evin, bir köyün dilin tüm zenginliğini kucaklayan yalın anlatımında önümüze konan soru evrenseldir: Yaşam böyle mi olmalı?

Federico Garcia Lorca öldürüldü. Onu öldürenler insana düşmandılar. Faşizme karşı halkının yanında yer alan ve kendilerine meydan okuyan sanatçıya ölüm biçerek, onun insanını korkutmak istediler: **"İspanya'nın ışığını söndürmek istediler."** Başarabildiler mi? Bugün Andalucia köylerinde halk şiiri diye söylenen dizelerin sahibi, faşistlerin elli yıl önce bedenini ortadan kaldırdıkları Lorca'dır. O hâlâ insanları kadar berrak ve derindir ve onların arasındadır.

•••

Kafalarını duvara vurur gibi bağıracaklar
Bağıracaklar kubbelerden başları dönmüş
Bağıracaklar ateşten başları dönmüş
Kardan başları dönmüş
Başları pisliğe bulanmış
Bağıracaklar toplanmış bütün geceler gibi
Kentler küçük kızlar gibi titreyene kadar
Öyle korkunç bir sesle bağıracaklar.

•••

"Akağaçlar arasında esen rüzgar değil bu, oğlum,
bir türkü de değil yapayalnız aya söylenen,
vahşi kükreyişidir bu günlük emeğimizin.
Hem lanetleriz biz onu, hem bir nimet sayarız,
çünkü kentlerimizin sesidir o,
çünkü en sevdiğimiz türküdür o,
çünkü hepimizin anladığı dildir o,
çünkü olacaktır
çok geçmeden o
dünyanın anadili."

"Kendi davası için dövüşmeyen
Dövüşecek düşmanın davası için."

Ölümünün 30. yılında Brecht aramızda

Bertolt Brecht 1956 Ağustosunda geride binlerce şiir, yüzlerce yazı, onlarca tiyatro oyunu bırakarak, öldü. **"Makinaların Türküsü"** otuz yıldır onsuz söyleniyor.

İnsanı şekillendiren sürecin nesnel ve öznel gerçekliğini geçmişi ve geleceğiyle en ustalıklı yansıtanlardan biri hiç kuşkusuz Brecht'tir. Sıradan sözcüklere, sıradan nesnelere, sıradan olaylara öylesine yoğun işlev yükler ki, karşınızda tüm canlılığıyla duran, yaşamın ta kendisidir. Edebi tekniğin yanısıra okurlarının izleyicilerinin tutumunu da içeren bir süreçtir, onun çalışmasında gözetilen. Çünkü Brecht için vazgeçilmez olan insanın kendi hakkında ne bildiğidir, tarih boyunca ne olageldiği ve bundan sonra ne olacağıdır. Çünkü o, dünyayı değiştirme savaşında sanatının safını, en yetkin insanlık öğretisiyle -Marksizmle- bütünleştirerek belirlemiştir: **"İhtiyaç duyduğumuz sanat, gerçekliği yansıtırken, onu etkileyen değiştiren, geniş halk kitlelerinin yaşam koşullarını düzeltmeyi amaç edinen sanattır."**

İzleyiciye nasıl ulaşmalı ve onda hangi davranışa yol açmalı sorusunun karşılığını yeni epik tiyatroyu yaratarak verdi Brecht. **"Kapitalist sanat pazarının üretim araçları"**nı kullanma durumunda olduğunu biliyordu; bunlar ne tümüyle kaldırılıp atılmalı, ne de bunlara kan vermeye yarayacak bir takım **"yenilikler"** yapılmalıydı. Hayır, nasıl ki insan değişim sürecinde o güne kadarki tarihinin ürünü olarak beliriyorsa, yaşamı tüm özgünlüğü ve canlılığıyla yansıtırken de aynısı olmalıydı. Ama bu birikim, kendisinin aşılmasına temel olmalıydı, ayakbağı değil. Işte Brecht'in kısaca yabancılaştırma olarak belirtebileceğimiz yöntemi bu gerçekten hareket eder.

Brecht 1918'den başlayarak sürekli yazmıştır. Epik form üzerinde iyice yoğunlaşmaya yöneldiği 1931'e kadar yazdıkları arasında **Baal, Ölü Askerin Yakınmaları, Gecede Davul Sesleri, Küçük Burjuva Düğünü, Kentin Fundalıklarında, İngiltereli 2. Edward'ın Adam Adamdır, Mahagonny, Üç Kuruşluk Opera, Anlaşmanın Önemi, Evet Diyen Hayır Diyen, Baden Baden, Önlem, Mezbahaların Kutsal Kızı Jeanne**, ve Gorki'den uyarladığı **Ana'yı** sayabiliriz. 1937-45 arası en yetkin ürünlerini verdiği dönemdeki çalışmaları ise artık evrensel birer değer olmuş **Carrar Ana'nın Tüfekleri, Hitler Rejiminin Korku ve Sefaleti, Cesaret Ana ve Çocukları, Arturo Ui'nin Önlenebilir Yükselişi, Komün Günleri, Galile'nin Hayatı, Sezuan'ın İyi İnsanı, Kafkas Tebeşir Dairesi** vardır.

Oyunlarının yanısıra bugün artık halkların dillerinde bağımsızlık, demokrasi, barış ve sosyalizm için savaşın türkülerine dönüşmüş şiirlerine ise yabancı olanımız yok.

Ölümünün 30. yılında Brecht, yüzyıl savaşlarından kopup gelen ve 1929 kriz Şikagosunda işçi barikatlarında dikilen Jeanne'ı, İspanya iş savaşının Carrar Anası, bilimadamının sorumluluğunu çağlar ötesinden bugüne taşıyan Galilesi, Kafkas Tebeşir Dairesi'nin yasal olanla insani olan arasında seçim yapacak Azdak'ı, sınıflı toplumun böldüğü sevgi ve çıkarları yargılayan **"Cesaret Ana ile Çocukları"**, proletaryanın şanlı tarihinin geleceğe kalıcı dersler bıraktığı **"Komün Günleri"** ve daha nice örnekleri ile hayatın her alanında gelişeni, aynı davaya, aynı örgütlenmeye, aynı sınıfın, yeni bir dünyayı elleri üzerinde yükselten işçi sınıfının mücadelesine bağlıyor, adını ölümsüzlüğe taşıyor.